God is not a Power residing in the clouds. God is an unseen Power residing within us and nearer to us than finger-nails to the flesh.
—Mahatma Gandhi.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903
Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956

He who is passionate and hasty is generally honest. It is your cool dissembling hypocrite of whom you should beware.
—Lavater.

No. 25—Vol. LV. **Friday, 28th June, 1957** REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. **Price: FOUR PENCE**

VERWOERD LIKELY TO BE OUT OF NAD PORTFOLIO?

CAPETOWN, Sunday.

DR. VERWOERD may be removed from the Portfolio of Native Affairs within the next few months. That seems to be the implication of the timing of the strong hint in the Nationalist Press that such a move is likely.

The fact that the Nationalist Caucus chose to give Dr. Verwoerd what is apparently a farewell presentation at the end of this session instead of at the next year's pre-election session suggests that the Prime Minister wants to carry out a Cabinet reshuffle before next year.

It is widely believed in political circles that the Nationalist hierarchy has come to fear that Dr. Verwoerd's handling of Apartheid policy, and his intransigent manner, have made him so unpopular as to be a political liability in his present Portfolio.

For the change to have sufficient impact on the electorate, it would have to be made before the election.

Another Post

Dr. Verwoerd is assured of another important Cabinet post, however. Not only does he still wield considerable power in the Nasionale Party, but the Cabinet needs his undoubted intellectual ability. Also, it will be necessary to "save face"—Dr. Verwoerd's, the Government's and Apartheid's.

It has been suggested that Dr. Verwoerd may succeed Mr. Tom Naude as Minister of Finance, that Mr. Naude may go as Administrator to Natal, and that Senator Jan de Klerk, the present Minister of Labour, may take over Native Affairs.

Dr. Verwoerd told the Caucus that he intended to fight an Assembly seat at the next election and it is generally thought that he will challenge the "champion of integration," Professor "Sakkies" Fourie, in Edenvale.

Professor Fourie won the seat by 443 votes in 1953 but it is expected to become a safe Nationalist seat as a result of the coming delimitation.

(Continued on page 273)

CATHOLIC BISHOPS TO MEET

SUBJECTS of vital importance, such as the implications of the Native Laws Amendment Bill and the future of African mission schools, will be discussed at the Catholic Bishops' Conference in Pretoria early next month. All Catholic Bishops in the Union are expected to attend.

The conference, which starts on July 2, is likely to last four of five days. The chairman is Archbishop Denis Hurley, O.M.I., of Durban.

The Archbishop has appealed to Catholics in his archdiocese to "pray earnestly for God's guidance in the deliberations of the bishops.",

Archbishop Hurley has said that the conference would be given the latest news of the Catholic Bishops' Campaign. This two-year campaign to raise funds for the retention of African mission schools after the Government has withdrawn all subsidies, is drawing towards a close.

The Archbishop said: "We will discuss the mission schools and the future of the Catholic Church's apostolate in South Africa.

"We must find ways and means of providing at least religious instruction for African children in housing schemes, such as the proposed Duff's Road scheme near Durban, where no provision is made for mission schools.

NKRUMAH WANTS AFRICAN IDENTITY

DR. KWAME NKRUMAH, Prime Minister of Ghana, said on his arrival in London that the Pan-African conference he was convening, would take place in October at Accra. He expected eight countries to attend and two, Morocco and Tunisia, had already accepted invitations.

The other countries invited are Egypt, Libya, Ethiopia, the Sudan, and Liberia with Ghana the eighth.

Dr. Nkrumah said that the prime purpose of the conference would be "establish an African identity to impress Africa's personality on world politics."

The Prime Minister answering questions, said it

(Continued on page 273)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

INDIAN OPINION

FRIDAY, 28TH JUNE, 1957

Louw's Strange Reply

MR. ERIC LOUW, the Union's Minister of External Affairs, told Press reporters on his arrival in London that he was not sure whether his government would enact more apartheid legislation. We find this a most amazing reply from a Cabinet Minister whose Party is in power to carry out apartheid. How can Mr. Louw not know whether or not it will pass more apartheid legislation?

The real significance of the Minister's uncertainty lies in the fact that it is a retreat by apartheid in the face of mounting world hostility to race oppression. Rather than tell the British Press confidently, as he did on the republican issue, that apartheid was his party's policy, the Minister elected to equivocate.

From here another very important fact emerges. The real reason why Verwoerd is being kicked out of the Native Affairs portfolio—it does not matter whether before or after the elections—is that the outside world sees in him a crazy fanatic.

The Strijdom Government, however, will not go very far with the technique of appearing to retreat while on the homefront they elevate Verwoerd. If, as reports have said, he goes to the Finance department, the victims of the apartheid ideology will have every reason to rejoice—because there could be no more convincing argument that the men of apartheid are really crazy. And world finance, on which the Nationalists depend, does not like crazy men.

United Party And Incorporation

POLITICAL gangsterism seems in mood to run riot in this country these days. The United Party recently told the Strijdom government that it would co-operate with the latter in plans to force the incorporation issue before the next British elections when Labour would most probably take over and make it impossible for the Union ever again to take possession of the protectorates.

On the question of race supremacy the United Party and the Nationalists are not much different. Both believe in White supremacy and both believe in exploiting the man of colour. They differ only on the methods by which to achieve their one goal. Against this background it is hardly surprising that the United Party should urge its Nationalist chummies to hurry up and grab the protectorates before it is too late.

Unhappily for them it does not seem likely that any British Government would, with the way in which apartheid's name stinks in the world, ever risk the consequences of handing over the protectorates against the wishes of their inhabitants.

The United Party could find solace only in the fact that the Conservatives would probably take much longer time to give the protectorates self-government than with the Labourites. But British policy for the colonial countries has crystallised in a fairly solid and clear form.

Against this background it sounds a trifle unrealistic for the United Party to talk of grabbing in a hurry when the realities of the situation demand a realistic policy which would inspire African confidence and bring nearer the day when the protectorates would of their own free will, elect to join the Union.

Rule By Intimidation

AS we go to Press reports reach us that in the Transvaal the provincial authorities are seriously considering what to do with the nurses who join protest marches against the Nursing Apartheid Bill. These follow closely on others from Capetown which told of the provincial authorities in that part of the country asking for the names of all the professors, lecturers, students, etc., who took part in the march to protest against the Separate Universities Bill. These and other moves by the government indicate to what extent this country has become a Police State, where rule by intimidation is the established practice.

The Nationalists have no right whatsoever to make such a mess of the lives of decent men and women in this country. They do these things not because they are invincible. It is just their opponents, who are in the overwhelming majority and infinitely more powerful, are not united and still allow race and colour to confuse their thinking of the race problem.

The Nationalists can be defeated—but not by the White people alone any longer. No force on the White side remains now with the potential to destroy apartheid. Only two forces can do that—the united will of Black and White men and women who love liberty or the strength of the African's united numbers.

For our part we thing democracy will be safer in this country if men and women who believe in civil liberties on all sides of the colour line realise that now is the time for them to stand together in one solid front against apartheid.

£1 A Day Campaign

WE remain convinced that the decision of the various Congresses to support the £1 a day campaign was a tactical error. It has been argued that it was a bargaining move to ensure that the African extorted the maximum benefits from his victory in the Alexandra bus boycott.

We have consistently made it clear that there is a very strong and unanswerable case for higher wages for all workers. At the same time we feel that where

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

the intention is to mobilise opinion on all sides of the colour line in a united front, against apartheid, to introduce issues which might cause internal friction among the new allies is to play right into the hands of the race oppressor—to invite defeat, in other words.

We would hesitate to accuse the advocates of the new campaign of the intention to sabotage the creation of a united front, but their proceeding ahead with the campaign will certainly make its establishment extremely difficult. Strictly speaking to ask for a minimum wage of a pound a day now is to press what can fairly be regarded as sectarian interests in this case. Viewed in this light the campaign can also be viewed as an unwise attempt to bribe the African into taking sides in an ideological fight which is not the most important issue at stake at the moment.

The times demand that emphasis should be on those things which will unite all the opponents of apartheid and not divide them; on their standing together at all costs rather than on pressing sectarian interests; on being able at all times to distinguish between the obvious and the intrinsic in the fight against Police rule; on being able to resist the temptation to follow shortcuts which turn out to be blind alleys and, finally' on laying solid foundations for a mighty force which will sweep away apartheid from our national life.

Gandhi Essay Competition

"The Quality In Mahatma Gandhi That Impressed Me Most"

[Sometime ago we introduced an Essay Competition in 'Indian Opinion'. Pamphlets were delivered to schools and to the general public, and young people all over were invited to write on "The Quality in Mahatma Gandhi That Impressed Me Most." We regret to say, that from our appeal to hundreds, we received only five entries, of which only three sent us their essays. Two of these were from Africans and one from an Indian. This competition was the first of its kind, and it was introduced by us to encourage more young people to read Gandhian Literature. We were indeed disappointed by the very poor response, and the lack of initiative amongst our young generation.

The Essays were read by Mr. M. B. Naidoo, Vice-Principal of Sastri College and a Trustee of the Phoenix Settlement. We were unable to qualify any of the essays for the first prize, but, the essay written by Miss Joyce Makhathini, 17 year-old student of Inanda Seminary has qualified for the second prize of £2 10s. The essay is printed below. Congratulations to Miss Joyce Makhathini!]

MAHATMA GANDHI was born in 1869 and died in January, 1948. Mahatma in the first place, means "Great Soul." There is no other name that would better fit this great leader, than Mahatma. One author says, "He was endowed with few of the traditional qualities of leadership, but endowed with a clear vision and a tenacious faith, this remarkable man awakened in oppressed peoples a sense of their dignity and a resolution to strive for their independence. His long struggle on behalf of the Indians in South Africa and his emergence later as a prophet in the hearts of millions of his fellowmen: his poliitcal shrewdness and legal acumen enabled him to translate his faith unto effective action. Above all, he won world renown by his doctrine of *non-violent resistance*." Gandhi was resistant but non-violent. This latter quality interests me very much in the Mahatma's life which was spent in service.

His parents had brought up Gandhi in a very religious atmosphere. The Mahatma's father, Kaba Gandhi passed away when the Mahatma was still a youth. The Mahatma completed his studies in London, when he was already married and had a son. Soon he was invited by a certain firm in South Africa and came to South Africa in 1893 to serve their barrister.

In Natal, Gandhi was faced with race prejudice which appeared in the most "degraded insults, social and political, heaped on the Indian community individually and collectively." Soon a case in which Gandhi was working was to be held at Pretoria. Gandhi had to go by train to Pretoria and a first class ticket was bought for him. But on the train he was told to shift to a non-European coach and was put off the train, because he refused to shift. He did not try to use force or violence, but remained alone in the waiting room. There Gandhi made up his mind to remain in South Africa and work hard, suffer if necessary, to release Indians. But in all his struggles to raise the status of the Indians he was to be non-violent. All the bitter experiences he faced made him the more prepared to create respect for India in South Africa.

The laws against Indians in South Africa were not fair and life was hard for them. Gandhi fought against these laws with all his strength, and taught his followers how to fight against them. He was strict in his insistence that everything must be done peacefully. He had chosen the noble and best path of non-violence.

The Satyagraha was a movement started by Gandhi for struggling against injustice by means of non-violence. "Satyagraha" means "the Force which is born of Truth and Love or Non-violence." This new principle met its first success when the famous Gandhi-Smuts meeting was successful, which abolished the principal Indian grievances.

Again, in India, Gandhi—in his struggle in Champaran in helping the oppressed peasants—conducted the struggle to success or rather victory by means of "Satyagraha" agitation. Once, the people, during Bombay riots, abused the Satyagraha by taking violent measures. As a result Gandhi felt that he was to blame for entrusting the weapon of non-violence to people who had not been ready to use it. Moreover, he was arrested for the first time in India. He made a speech to defend his movement and his own principles. The judge accepted the pureness of his desires but sentenced him to six years' imprisonment.

On his return with the family to South Africa, Gandhi was awaited by white people angered by the "Green Pamphlet" which he published in India. A mob ill-treated him. When the Government wanted to arrest the leaders of the mob, he refused to point them out, as he did not want to hurt anybody. He was always seeking for peace and not *violence*. "Gandhi when crushed, fought back only with absolute truthfulness and love. These weapons achieved more than violence or force could have done. The non-violent resistance freed his country from foreign rule and turned his onetime enemies into friends."

We see then that Mahatma Gandhi taught the principle of being mutually helpful as the way of solving difficulties in a true spirit—which of course is non-violence.

Verwoerd Likely To Be Out Of NAD Portfolio?

(*Continued from front page*)

Politicians who have known Dr. Verwoerd throughout his career are convinced, however, that he would not accept "bowler-hatting" from the key job of architect of Apartheid unless he had a higher goal in mind.

They believe that he realises that the Native Affairs Portfolio, now that the first public flush of enthusiasm about Apartheid is over, is becoming politically dangerous.

Released from it, and representing a House of Assembly constituency, he would be better placed to make a bid for the Prime Ministership when Mr. Strydom goes.

Nkrumah Wants African Identity

(*Continued from front page*)

was too early at this stage to give details of the agenda of the conference.

Dr. Nkrumah said if a close relationship was visualised between "the real, 'free' independent states in Africa" one could then see what kind of a part Ghana could play.

"What I have in mind is that we must have our own African identity, and thus be able to form opinions on certain issues.

"In that particular way I think we can play an important part, not only in the Commonwealth but in the United Nations as well."

Dr. Nkrumah also said that while in London he hoped to have the opportunity of inviting Queen Elizabeth and Prince Philip to visit Ghana.—Sapa-Reuter.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

GANDHI—The Story Of His Life

A NEW WORD

CHAPTER XVI

FOR some time now Gandhiji and his followers had been growing stronger in the spirit of true Satyagraha, but they did not yet call it that. They used the English words "passive resistance" whenever they wanted to describe their way of resisting British injustice. Gandhiji was absolutely determined that neither he nor his followers should ever use violent means in order to make Britain respect India's

By

Mrs. Gertrude Murray-Correa

rights. He felt, however, that they needed a better word to describe their attitude. He wanted Indians to die, if need be, for the rights of their country, but without any hate or anger in their hearts. They must even love their oppressors. They must understand that strong people are often cruel and unjust to weaker people because the strong people are blind and foolish. They must make the British people understand their right to be free by showing that Indians were prepared to die for the sake of freedom...but they must never shed the blood of others, or harm others in any way at all. When forced to obey unjust laws, they must simply but firmly refuse, and remain quiet.

Gandhiji offered a prize for a new word to describe this kind of rebellion that was something better and nobler than mere "passive resistance." Maganlal Gandhi, a young relative of Gandhiji's and very dear to him, won the prize. He had thought of SADAGRAHA as a good word. SAT means truth, and AGRAHA means firmness, so the full word would means 'firmness in the truth.' In order to make this word clearer Gandhiji changed it to Satyagraha—a word which is now famous all over the world

Copyright: Reproduced by courtesy of Longmans Ltd.

(To be continued)

Foreign Opinion Against Apartheid

THE policies of the Government if they are persisted in over a long period will certainly result in the ending of White domination in South Africa and investors in the country and overseas are alarmed about at, said Mr. Harry Oppenheimer in the Union House of Assembly.

Quoting the bus boycott as an example, he went on to say that the Government policy was such that the facts of the case were not gone into. Instead it was made an issue between Black and White.

Mr. Oppenheimer said there were very good grounds for discrimination in South Africa. There were different backgrounds and the legitimate right of the European worker to protect his own standard of living. Because of these things the United Party was not prepared to concede complete equality to the people who were not, in fact, completely equal. But there was a great difference between saying that there should be discrimination for good reasons and saying there should be discrimination merely on grounds of race and colour alone.

The Government took the line that the non-Europeans in South Africa should not be concerned with the loyalties of White South Africa. The Minister of Native Affairs was suggesting that there should be concern only with tribal loyalties. But people overseas asked what was expected of the African in time of trouble—tribal loyalty or loyalty to South Africa?

Perfectly Plain

"It is perfectly plain that, whether we like it or not, the opinion of the overseas nations regarding South Africa is very much worse than it used to be and very much worse than it ought to be. Nations that formerly looked upon South Africa with particular friendship are now looking upon her with considerable measure of doubt.

Incorporation: Government Urged To Act Swiftly

SENATOR J. M. CONRADIE (U.P.), said in the Senate that the Government would get the Opposition's support in trying to get the protectorates incorporated in the Union and he urged the Government not to delay in pressing for their incorporation.

Senator Conradie said that he did not want to make a political forecast but it was generally expected that the British Conservative Government could fall at the next general election.

If the Labour Party were returned to power, he forecast that the tempo of granting independence to the Black States in Africa would increase.

In Assembly

The protectorates issue was also referred to in the House of Assembly while the House was in committee on the Native Laws Further Amendment Bill and was dealing with the clause making it necessary for High Commission territory Natives to obtain permits to remain in urban areas.

Captain B H. Henwood (U.P., Maritzburg Dist.) said that the Minister of Native Affairs, Dr. H. F. Verwoerd, should be careful not to provoke High Commission territory Natives unnecessarily, as it might ruin the Government's chances of incorporating the protectorates.

Replying, the Minister said that he did not have sufficient power to deal with the situation. When the trouble started at Newclare he had been asked by the newspapers to deal with the leaders of the gangs. Now he was taking the necessary powers after requests made by the Basutoland National Congress He was not making enemies of the Basutos by dealing with people who gave them a bad reputation.

The High Commission authorities had, in fact, asked him to deport the leaders of these gangs. Far from antagonising the Basutos with this measure, he would be gaining their co-operation—Sapa.

Rhodesia Faces New Crisis On Franchise Proposals

TWO big issues in Southern Rhodesia's proposed new franchise law were that the Government should remain in civilised hands, but that the vote should be given to those Africans who had earned the right of being called civilised and responsible persons, said the Prime Minister, Mr. R. S. Garfield Todd.

Mr. Todd was commenting on his statement made to the Inter-Racial Society that if Parliament, when considering the new Franchise Bill, failed to enfranchise the 6,000 Africans in the colony who had had 10 years' education, he would not continue to lead his Party.

He reiterated his statement that Africans such as teachers, agricultural demonstrators, medical orderlies and those of similar jobs had the right to be classed with their educational background as responsible persons entitled to the vote.

The Tredgold Franchise Commission report, he said, was a challenge that had to be met, even though some people did not like some of the recommedations.

It was clearly demonstrated in the Assembly recently during the debate on the Tredgold Report that Government Party members were sharply divided on the question of the franchise. These views will clash again at the Party Parliamentary caucus.

Mr. Todd stated at the end of May that the Franchise Bill would come before Parliament in July, but that its principles and details would have to be first thrashed out in the Party caucus.

His Party caucus has now to try and find a compromise that will satisfy the majority of Party members if the Bill is to be assured a safe passage through the House.

Finding this compromise is not going to be easy. For some weeks a working party of his Party M.P.s has been studying the franchise proposals so as to put a concrete plan before the caucus.

A sound knowledge of bookkeeping is essential to every commercial career. The School of Accountancy's home-study course, backed by 47 years of successful educational service, have helped thousands to succeed. Write for free book "The Direct Way To Success." The School Of Accountancy, P. O. Box 4592 (Z), Johannesburg.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Nursing Apartheid And Diet Deficiency

By MEDICUS

AMONG the various arguments used before the the Parliamentary Select Committee in favour of apartheid in the nursing profession, perhaps most weight was given to the allegation that non-white nurses (especially Africans) required a different training syllabus to Europeans.

Miss C. A. Nothard of the Nursing Council explained: "The sense of responsibility of a European and a non-European nurse is different and we must therefore train them differently, if we in the end want them to have the same sense of responsibility. Once you train them differently you must register them differently."

One might have supposed that, even if Miss Nothard's basic assumption is correct (which is doubtful), *either* you trained them the same way and thus *failed to produce* the same sense of responsibility in the end;" *or* you trained them differently *in order to produce* that desirable similarity at the end. Miss Nothard preferred to have it both ways, possibly because her main concern was to advocate a separate register and her reasoning was subordinated to that aim.

Advocate van Reenen put it more succinctly, also on behalf of the Nursing Council: "You cannot have one standard for a highly developed race and the same for a lower developed race." Quite so. There is to be no pretence of 'the same end.'

And this point is made even more abundantly clear by the discussion of dietetics as being "unnecessary" in the training of non-white nurses. Miss Nothard thought dietetics pointless for them, as the "diet of non-Europeans is not the same as for Europeans." And Advocate van Reenen said: "They will have the same education but a different syllabus." (Surely a colossal quibble?) "It will be a basic and practical syllabus which will be of help to the non-European as such. You cannot ask a question on dietetics to a non-European the same way in which you put it to a European. They do not live in the same way."

Of course, they do not. But should they not learn? The Directress of the Transvaal Nursing Services did not think so. Said Mrs. Searle: "I have had to face the stupid position of having to listen to my own non-European student nurses reciting the diet which they think the *ordinary human being* should have. This type of teaching is unrealistic for the non-European It is right out of context of what she should be taught in order to serve her own people in their own social milieu. More emphasis should be placed on the psychological and anthropological" (did she mean "zoological"?) "aspects of non-European work"

Are not these exactly the sort of arguments that the obscurantists and opponents of social change have used in every country through the years? In Britain a hundred years ago before the Florence Nightingale revolution, and even after? In India till only the other day?

And one wonders what these earnest advocates of keeping from non-white nurses knowledge of what "an ordinary human being" should eat, would say if confronted by a recent BBC lecture by Prof. I. Gillman of Natal University on "Malnutrition in Africa."

Prof. Gillman's thesis is that chronic malnutrition, not hunger, is the basic health problem of this continent. He compares it to an iceberg of which only a tiny fraction is visible in the form of diagnosed cases of acute nutritional failure. But he insists that post-mortems on large numbers of apparently healthy Africans reveal "widespread bodily damage, due to grossly unsatisfactory diet."

To this cause he attributes the fact that African life expectancy in the Union is about 36 years, compared to the Europeans' 70. The European death rate on the Rand is 7.6 per 1,000, Africans 20.9 Two-thirds of African deaths could be attributed to diseases connected with diet deficiency. A recent Ciskei survey showed that 242 out of every 1,000 African children die before they are one year old, 327 before two years and 508 before they are 18. Among African school children 60-70 per cent. are recognisably malnourished, 50 per cent. need medical or nursing attention, 10 per cent. ought to be hospitalised for severe deficiency conditions! Grown Africans bear the marks of the undernourishment of their mothers and their own infancy till their dying day It is one of the greatest factors in the "laziness, irresponsibility etc. of the Natives."

Prof. Gillman emphasises that this is a long-term disability to which there are no quick answers. We are not even yet sure what is the ideal diet, though we can recognise obviously inadequate ones. And the long-term ravages of persistent malnutrition cannot be remedied by short-term infusion of deficient vitamins etc. Such remedies often produce harmful and even toxic effects.

Starving people do not develop degeneratory nutritional diseases. The inmates of Belsen and Buchenwald were virtually free of scurvy, pellagra etc. These deficiency diseases thrive upon a quantitatively adequate diet of qualitatively inadequate food. And thrive the more successfully because the warning signal of hunger is not visible.

Overweight White people with cardiac tendencies are as malnourished in another ways as underweight, stunted Africans who average at least 10 lbs. less, age for age, height for height, than average healthy Europeans. But the overweight White usually chooses his food badly or is greedy. The African is restricted by poverty and ignorance. His diet is deficient in calories and vitamins. It is also badly unbalanced, with too great a reliance on one cheap staple food (e g. maize.) The result is a seriously weakened constitution, liable to pellagra, chronic liver diseases, undue susceptibility to infection. premature senility.

What is too often referred to as the African's "inferior mental capacity" is frequently due to chronic, low grade cerebral damage resulting from persistent malnutrition over a period of years.

Few of these chronic symptoms are curable by later medical atention, though they may be palliated. The damage has gone too deep for too long. It, therefore follows that African malnutrion must be tackled at source—the pregnant mother, the babies and the school children. Did Dr. Verwoerd really almost eliminate the school-feeding scheme among Africans, yet leave it among the far better fed Whites?

And it must be tackled by diversifying the Africans' diet, so that mealie meal becomes a smaller proportion of the food consumed—more eggs, bread, butter, milk, meat, fish, fruit and vegetables, says Prof. Gillman.

Of course, much of the remedy lies outside the medical sphere—in raising African incomes to a level at which they can afford a more varied diet. The bus boycotts have revealed how food is the only item in the budgets of the very poor which can be cut back when incomes fall below subsistence level.

But, in face of Prof Gillman's analysis, would Mrs. Searlé still consider it "stupid" for African nurses to learn that "an ordinary human being's diet *should* start with grapefruit, eggs and bacon"? Perhaps if they had a little more general dietetic training, these nurses would help save the unborn African generations from the fate so graphically depicted by Prof. Gillman and thereby enrich our country's future human potential.

No Room For Dictatorship In Commonwealth

Dorking, (S. England).

BRITISH Labour Party Leader, Hugh Gaitskell said here there was room in the Commonwealth for a neutralism of the Indian type, "but no room for neutrality towards dictatorship and racial oppression."

Speaking at the conference of Commonwealth Socialist Parties, Gaitskell referred to the 600 million people in the Commonwealth who are "emerging into new nationhood" and said it was an "over-riding duty" to see that parliamentary democracy was preserved in these new nations.

Gaitskell spoke of the growth of "very powerful nationalist feeling" in the newly independent countries.

"In the great majority of cases, this is a good thing, but it would be foolish to deny that it can be exceedingly dangerous if it is misused," he warned.

The conference passed a resolution condemning the South African Government for refusing to allow the South African Labour Party" free and unfettered representation" at the conference.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. 'Phone 33-1654.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

The
New India Assurance
Company Limited
[Of Bombay India]
ESTABLISHED 1919

REPRESENTED BY
RUSTOMJEE JALBHOY RUSTOMJEE
OF
JALBHOY RUSTOMJEE & SON
140, Queen Street, DURBAN.

India's Largest Insurance Company At Your Service

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

Three Outstanding Books

Beautifully Printed With Coloured Varnished Jackets And Library Binding

Order for yourself as well as to present them to your DEAR ONES

St. Mira: The Story of Mirabai whose name is a household word in Indian homes, and whose Songs are sung in a million homes everyday. In words at once vivid and soul-stirring, the author portrays the inner spiritual experiences of Mira, the purity of her character and her undismayed courage and heroism. 10/- per copy.

The Face Of The Buddha: Through the pages of this book peeps the radiant face of the Buddha who was essentially, a lover of peace...As the story unfolds, we see the Buddha taking to the waiting multitudes his great message of deliverance from sorrow. 7/6 per copy.

In The footsteps Of The Buddha: The thrilling story of Shanti Deva the greatest poet of Mahayana Buddhism. A King's son, he renounced the throne to walk into the footsteps of his master,—Gautama the Buddha. 5/6 per copy.

(All the three books will be given at a special price of 20s. only)

Order any or all the books from:

H. P. VASWANI,
91 BHULABHAI DESAI ROAD,
BOMBAY, INDIA.

TRADE INQUIRIES INVITED

FOR
RUBBER STAMPS
AND
PRINTING
CONTACT...
STANDARD
PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

London Letter

(From Our Own Correspondent)

London

THE Queen has sat for many artisit but for the first time she is giving sittings to an African, Ben Enwonwu, who is 36 years old and was born at Onitsha, in Eastern Nigeria. So far she has sat for him four times, twice in one of the Buckingham Palace studios and twice at his own studio in Maida Vale. Mr. Enwonwu hopes to be given a fifth and final sitting soon so that he can complete the statue: it will then be cast in bronze, and placed in the House of Representatives at Lagos. The Federal Art Adviser to the Nigerian Government (Mr. Enwonmu) was the obvious man to be commissioned when the colonial secretary suggested that a statue of the Queen should be executed to commemorate her visit to Nigeria last year.

Luanshya N. Rhodesia

About 5,000 mineworkers, representing about two-thirds of the total African labour force, went on strike at Roan Antelope copper mine here recently because a meeting they had asked for with the African personel manager over a week ago had been refused. A spokesman for the Rhodesian Selection Trust said that as advancement of African staff had been involved, a member of the mine's study department had been invited to the arranged meeting with the personel manager. The workers had objected to his presence and the meeting was closed.

European daily paid employees at the Mufulira copper mine returned to work after a four-day strike over the responsibility for making safe certain electrical equipment.

London

A party of 8 chiefs and local officials from Kenya who are touring this country for 6 weeks studying agriculture, local government, education and industry, have arrived in Manchester. In Manchester they paid special attention to local government. Their interest in the eleven-plus examination was explained by one of them. "We have now our primary schools for children from 7 to 11. At 11 they take an exam. like your 11-plus. But in our case it does not decide between grammar and secondary modern school. It decides between the children who will go on to intermediate school and ones who will have no more education. The 25 per cent of scholars who pass the exam. go on to the intermediate school until they are 15, and follow that with 4 years of secondary schooling. A general reorganisation of African education was taking place in Kenya. School is not compulsory, but as a first step in extending education a pilot scheme in Nairobi will make it possible for any child who wishes to attend school. The scheme will be introduced next year. If it is successful it will probably be attempted in other parts of the country. One serious problem is that too often secondary school graduates are lured away to the cities by the promise of high wages, and not enough of them go on to teacher training colleges, where they are urgently needed.

The "Manchester Guardian" editorially writes as follows:

Although it is only 3 years since the great Owen Falls hydro-electric station in Uganda came into commission, already plans are being talked over for a second dam on the Nile to meet the growing need for power in East Africa. Bearing in mind that 6 or 7 years must pass between the first surveys and the time when the switches are thrown open, the Uganda Electricity Board has been turning its eye to the future. The conclusion it reached from its own forward estimates was that the full capacity of the Owen Falls dam was likely to be attained by 1965. In order to get a second opinion the "Economist" Intelligence Unit was asked to make a study of the prospects for economic growth in Uganda with a view to assessing the potential demand for electricity. The report on this study, which has just been published, suggests that while the board may have been too optimistic in some of its calculations a second source of supply will almost certainly be needed before 1970. At the end of that time the national income is expected to be two-thirds greater than it is now as there are at present many small industrial consumers waiting to be connected to the system, the demand for electricity is likely to grow considerably faster. Taking into account the probable requirements of Kenya (which already buys a third of the Owen Falls output) there seems to be a sound case for getting ahead with another dam without much delay. There should be a market for its supply even on the rather conservative assumptions which this report makes about the progress of heavier industries and the growth of consumption in African households. Cheap and plentiful power is, in practice, probably the surest way to bring about a rapid rise in productivity and incomes and also to attract new industries into a country that has good natural resources.

London

The Colonial Office has announced that the Nigerian constitutional conference have approved a plan to appoint a commission of inquiry into the problems of minorities...instructed to "ascertain the fact about the fears of minorities in any part of Nigeria andj to propose means of allaying those fears." Each of the 3 regions of Nigeria is dominated by one major ethnic group...However, there are some 250 tribal groups in the country as a whole and in each region there are substantial numbers of people who count themselves part of the dominant group of another region. The conference seems to have run into real trouble in sorting this out in relation to the announced goal of all three delegations for self-government and independence for Nigeria in 1959. There has been pressure in Nigeria for a solution to be found by the creation of new states. The Calabar Union, for example, is a minority group which wants to see the creation of what it calls the Calabar, Ogoja and Rivers State. But the Colonial Office administration are understood to be strongly opposed to the idea of creating more states in a Nigerian Federation. A communique added that the Colonial Secretary had announced at the previous day's session that the item of the agenda dealing with regional self-government had now been satisfactorily concluded, and that in consequence "steps to implement the undertaking on this subject given in 1953 would be taken forthwith in respect of the Western Regions of Nigeria."

If you have liked this issue of "Opinion"—the Way of Gandhi—why not send us this subscription form and so enable us to supply you further issues of the journal without a break...

SUBSCRIPTION ORDER

Please send me a year's issues of "Opinion"

Name ....

Address ....

I am enclosing the subscription amount (Half Year within the Union 15/6; elsewhere 18/6 by ....

Date .... Signature ....

GIFT SUBSCRIPTIONS ORDER

Please send a Half Year's issues of "Opinion" to my following friends, superscribing the copies as under:

"This copy is a gift from ....

1 Name ....
Address ....

2 Name ....
Address ....

3 Name ....
Address ....

I am enclosing the subscription amounts by ....

Date .... Signature ....

"OPINION"
c/o Indian Opinion,
P.Bag, DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

JUST ARRIVED

The Famous Rama Flute Harmoniums

Best Made in India for Quawalie Bhajanic Singer and Bands

NOW ON FOR SALE

Popular size sweet tone, very attractive, complete with case	18	10	0
Standard size Base and Male, very attractive, complete with case	28	10	0
Portable Travelling Style Baja Good for Out-door Party	25	10	0
Coupler Style Loud and Sweet Sound Mohaniton	38	10	0
Leg Press full size complete with extra Swar Bands	48	10	0
Clarinet B/L, just right instrument Indian Bands	18	10	0
Dhil Rubba "The Leader Musical Instruments"	8	10	0
Thubla & Doogi Set to keep in without Thal music sets	8	10	0
Dholak finest of all instruments of Thal (full size)	8	10	0
Tambrone (Kanjari) full size with Gingles Bells	1	5	0

Mouth Organs of all kinds 4/6, 6/-, 7/-, 9/6, & 11/6 each.
Flute Straight & Side Blowing 2/6, 4/6, 5/6, 17/6, 25/- each

LATEST RECORDS—Try Us First. We carry largest variety stock. We repair also all kinds of musical instruments. For terms apply:

Sole Distributors for Union of South Africa:

D. ROOPANAND BROS.
(Established 1932)
Music Saloon and Booksellers.
85 Victoria Street, Durban.
Phone 20707. — P. O. Box 2524.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.
(PTY.) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.
P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

MAHATMA GANDHI—THE LAST PHASE

Vol. I
(Introduction by Dr. Rajendra Prasad)

The book deals with the last phase of Mahatma Gandhi's most tumultous career. It very beautifully narrates and interprets his most eventful life-story from the year 1944 up to the completion of his Bihar Mission. The author, the authoritative chronicler and interpreter of Gandhiji's life and philosophy depicts with great delicacy, minuteness and accuracy how Gandhiji's ideals of Love and truth, Fearlessness and Fellow-feeling, were put to their severest tests and how, he waded through amidst the forces of darkness and despair all around and brought life and cheer to the Nation and perceived higher and higher truths himself.

With 44 pages of photographs. Price 32/-

Obtainable from:
'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswani	3	6
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswani	8	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II —M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P.Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

TOPIC OF THE WEEK. By JORDAN K. NGUBANE.

Should South Africa Be Expelled From The Commonwealth?-(1)

MR. ERIC LOUW spoke with marked and understandable diffidence when British Pressmen asked him if his government intended clearing out of the Commonwealth. He said he saw no signs of any desire in that direction but hastened to add that South Africa would stay within the Commonwealth if the other members did not wish to throw her out—or something like that. This, together with the passing of the Native Laws Amendment Act, which creates situations in which the Africans could be treated as though they were social lepers, throws into very bold relief the question whether or not South Africa should continue to be a member of the Commonwealth.

Very many people, particularly in the non-White sections of the Commonwealth, feel that now, with the racial character of the composition of the Family of Nations changing, is the time when South Africa should be thrown out before she complicates the relations inside the Commonwealth too far.

Other Arguments

There are other arguments in favour of such a course. Apartheid, it is said, is in conflict with everyone of the principles cherished most in the Commonwealth; it is a standing insult to millions of non-White members; it is frightening Nyasaland and Northern Rhodesia from the idea of partnership; it gives a wrong colouring to the Commonwealth; it is communism's fifth column in the Family of Nations. It is argued, further, that South Africa has no right to enjoy preferential treatment as a member when her major contribution is to violate the basic rules which keep the Club together.

Expulsion, it is said, would be a magnificent demonstration of Commonwealth determination to oppose race oppression in any shape or form and would be emotionally satisfying to the African peoples. Others insist that it would split the Whites and convince the African that he is a most welcome member of this great Family.

These are all very weighty arguments. But they raise weightier questions which expulsion can never hope to answer. I propose to go into some of the latter.

Most Wise

Firstly, after expulsion, what would happen to the millions of non-Whites who are bitterly opposed to apartheid? Would it be just and wise to throw them out with the condemned?

It seems to me that expulsion would not be too dignified a way of passing the buck. Most Africans want to stay in the Commonwealth and want to see apartheid defeated. These intentions are not irreconcilable. The issue this raises is: How might apartheid's back be broken within the Commonwealth? I shall answer this at the end of this contribution. For the moment I want to continue the case against expulsion.

It seems fairly certain that when the Federation constitution comes up for review in 1960 both Nyasaland and Northern Rhodesia will choose not to be partners with Southern Rhodesia any longer. Certainly with the behaviour of the Southern Rhodesians in the Matimba case as background, no self-respecting African could choose to belong to a Federation where apartheid would be entrenched in one form or the other.

But if the two Central African protectorates decide to go the way of Ghana, that could quite conceivably produce catastrophic effects on the ideal of partnership in this country. With Ghana independent and possibly Nigeria, while Nyasaland and Northern Rhodesia went that way also an Africanist federation would be well on the way towards becoming a reality. That prospect would in turn convince an increasing number of African victims of apartheid that they should see salvation more and more in joining hands with Ghana, Nigeria, Nyasaland and Northern Rhodesia in a continental front against White domination.

African Identity

Nkrumah has already spoken of what he calls African Identity in world affairs. That concept has a very powerful emotional appeal to African victims of apartheid. It is just the sort of the thing which makes the Africanist.

With South Africa thrown out of the Commonwealth the restraining influences within the Family of Nations, like the feeling of belonging to a larger and more just family, would be destroyed. The Africanist would be free to settle all accounts with apartheid in his own way and civil war would be the next way out. I am sure in my mind that most advocates of expulsion do not want this unhappy country to be forced into civil war.

Of course, where the Union was expelled, both the Africans and the Whites would be free to look for allies wherever they were available. There is little doubt that after expulsion China and Russia would gladly come to the help of the African. In these circumstances expulsion would merely be an act of handing over South Africa to the communists on a platter.

And, in any case, I fail to see where expulsion would be useful unless it were the first step towards isolating the Union and preparing for a Commonwealth declaration of war.

There are other, more powerful arguments. Expulsion would lose the force of the moral indignation it would express—simply because to get South Africa out of the Commonwealth would tally very closely with one of the deepest Afrikaner Nationalist aspirations. In it they would see their fondest dreams realised without bloodshed.

City Of London

The Commonwealth would lose the right to "interfere" in the affairs of a sister country. At the moment the Nationalists lean heavily on the City of London for badly-needed infusions of financial blood. There, it seems to me, could be a better corrective for apartheid than expulsion.

The chances are that where Africanism was powerful, the steadily growing fissions in the White community would be closed; an all-White front would be created and render impossible a peaceful solution of the race problem.

But where the real intention was to crush apartheid what should stop British or Commonwealth stevedores from refusing to handle South African goods as long as apartheid was the dominant ideology? That is a far more convincing and effective demonstration of solidarity with the victims of race oppression. It would be peaceful and would certainly split the Strijdom Party in the end.

What should stop the Commonwealth countries refusing to sit at international conferences with White delegates who supported apartheid? With apartheid in Nursing now almost certain to be law, why should not the medical and nursing associations of the Commonwealth not exert international pressures to expel South African professional associations with the Colour Bar? These pressures would certainly be more effective; what would be more, they would facilitate the coming-together of the White and non-White democrats on a broader and more effective basis and hasten the advent of the day when they would work, struggle and build together to establish that society which would be in the closest accord with the ideals cherished in the Commonwealth.

International Body Won't Act Against Nursing Apartheid

London.

A STRICT policy of non-interference prevents the International Council of Nurses from commenting at present on the South African Government's Nursing Act Amendment Bill to bring apartheid into the nursing profession. It will take action only if asked to do so by its member body in the Union—the South African Nursing Association.

The executive secretary of the International Council, Miss D. Bridges said that so far no action had been requested by S.A.N.A.

"Matters of local policy are not our business," she said. "We are happy to leave them entirely in the hands of our member body. Being on the spot, they are more familiar with local conditions from day to day than we would ever be and we would never interfere unless asked by them for our assistance."

Subject Aired

The subject was aired at a recent executive meeting of the International Council in Rome, when, because "the ethical stands of the nursing profession in South Africa have been questioned," the President of S.A.N.A., Miss M. G. Borchards invited questions on nurses' conditions in the Union.

"Several questions were put to her," said Miss Bridges, "and she answered them to the satisfaction of all present."

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

No Place For Old Type Of Satyagraha In A Democracy

—Vinoba Bhave

"THERE is no place for the old type of Satyagraha in a democracy" says Acharya Vinoba Bhave, writing in the "Bhoodan," English Weekly organ of the Bhoodan Movement. "Circumstance have changed materially and we must take note of it," he added.

Writing under the Caption "Satyagraha in a Democracy," Acharya Vinoba Bhave states that the word Satyagraha should produce a feeling of hope and joy should create a sense of well-being in all. He regrets, however, that today it has become a threat and it creates fear.

"Satyagraha," he continues, is a moral force. Its characteristic is that it disarms the opponent. As the rays of the sun dispel darkness, so does the power of Satyagraha work on the mind of man. His prejudice and anger is mitigated. He sees the other side. He gets over his anger and begins to see clearly. This is to me the test of Satyagraha," he adds.

"If Satyagraha rubs the opponent on the wrong side, or makes him more obstinate and angry, or coerces him," he warns, "the power of Satyagraha is bound to wane and prove ineffective. Coercion and Satyagraha are contradiction in terms."

Comparing Satyagraha in Gandhiji's days to early dawn, Acharya Bhave writes: "Now times have changed. India has attained freedom. We are a Democratic Republic We have to think clearly and find out if Satyagraha has a place in the new democratic set up. Where one has freedom to go from house to house and canvas support for one's ideas, would Satyagraha be justified?" he asks.

World Newsreel . . .

The Ships Of The Flotilla

THE three destroyers of the Indian Naval Flotilla which, together with "INS DELHI", arrived at Mombasa on June 26 for a goodwill visit are as follows:—

"INS RAJPUT": The senior ship of the Squadron, is commanded by Captain H. A. Agate. "RAJPUT" represented India at the Commonwealth Jubilee celebrations held in Australia.

"INS RANJIT": As HMS Redoubt she was engaged from the end of 1942 to the end of 1943 in an escort troop convoy in the Mediterranean. She is now commanded by Commandor B. Lobo.

"INS RANA": Formerly known as HMS Raider, she was first in action in the Sicilian campaign and later carried out bombardments in support of the Allied Army in Italy. The commander is Commandor K. L. Kulkarni.

The Indian Naval Flotilla led by the Flagship I.N.S. Delhi arrived at Mombasa on June 26 for a goodwill visit to East Africa. It will later visit Dar es-Salaam and Zanzibar.

The Flag Officer of the Flotilla, Rear-Admiral R. D. Katari and about 175 officers and men of Indian Navy will pay a visit to Nairobi. R D. Katari is the first Indian Admiral.—ISI.

"I Saw The Bomb Ball Of Fire

"I've had enough of the bloody bomb," wrote a young rating aboard HMS Messina, one of the ships in the Christmas Island area.

"It was like a great big ball of fire getting bigger every minute," said the sailor in a letter to his mother.

"We would see water being sucked up into the cloud which formed a mushroom. It was still glowing three minutes later when we heard the bang and felt the blast.

"We all thought if that's the bomb, we never want to see another war. We sailed towards the target island, but I can't tell you much about it, except that there were fires all over it and dead birds lying all around.

Life Story Of Mahatma Gandhi In Frescoes

In another six months, India's biggest modern fresco paintings will have been completed at Birla House in New Delhi to tell the story of Mahatma Gandhi from his birth to martyrdom.

Thirty-two-year-old Kripal Singh, one of India's promising artists, has been at work for nearly two years at the frescoes about 20 yards from the spot where the Mahatma fell to the assassin's bullets on January 30, 1948. Kripal Singh is being assisted by two other young artists.

Telegraph Service In Hindi

The Posts and Telegraphs Department has published a pamphlet, "Hindi Taar Nirdeshika," containing instructions for the use of the Hindi telegraph service together with the names of the offices where the service is available. Priced normally at six naye paise (or one anna), the pamphlet is brought up-to-date and revised editions issued periodically.

Mr. Nehru On The Burden Of Taxation

The Prime Minister of India, Mr. Jawaharlal Nehru, appealed to the nation to carry the burden of taxation, if the country is to preserve its independence.

Speaking in Lok Sabha, he said the taxation burden might be shifted here and there but the money had to come from within the country for building it up. Help could be got from others but the country was not prepared to be dependent on them.

No Possibility Of Changing Policy Towards China

Secretary of State Dulles said in Washington on June 10 that he sees no possibility at present of the United States changing its policy and not recognising Communist China.

The Secretary made the statement during testimony before the House Foreign Affairs Committee on the mutual security programme.

Mr. Dulles, answering questions from Representative Donald L. Jackson, (Calif Demo) said he is "not aware" of any growing support in the administration or the State Department favouring recognition of Communist China.

Asked if there was a possibility of a change of U.S. policy towards China, the Secretary answered: "I see no such possibility of it at all."

Mr. Dulles also said: "The assertion that the President and I are separated on this matter is not justified."

Eisenhower Holds Open House For Negroes

President Eisenhower opened the White House on June 12 to his Negro valet and 34 of his family and friends from Copperville, Maryland.

The valet, John Moaney, has been with the President 14 years. He started serving the President during World War II and when Eisenhower resigned from the Army in 1952, Sergeant Moaney came with him. His wife Dolores, is also on the White House staff.

The guests included Moaney's mother, Mrs. Mary Ethel Moaney, 67, his sister, an uncle and several children. The others in the group were all members of the African Episcopal Church of Copperville, in Eastern Maryland.

Phone: 763-2468. Tel. & Cable Add.: 'SHOEBOOT"

S. M. DESAI & CO. (Pty.) LTD.

P.O. Box 276, ROODEPOORT, TVL.

AGENTS FOR:

Searles Ltd.
Dr. Watson Shoes, Vegetable and Chrome Bends, Leather Squares and Upper leather.

S.O.S. Boots Ltd.
Army and Miner's Boots, Also famous Men and Youth Rock Buster Boots and Shoes.

A. M. Lockhat
Durban, Natal
U.S.A. Second-hand Kaki Overcoats civilian buttons, pockets and long length, extra special quality, 25 to a bale, 51/- F.O.R. Durban.

Moll Bros.
Doornfontein, Johannesburg
Manufacturers of High-Class Furniture.

Central Mattress Co., Ltd.
Newtown, Johannesburg
Steel Divans, Combination Beds, Coir and Innerspring Mattresses.

Sugar Brokers
All orders will be placed through any Distributors, desired by customer.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhij	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book 1)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6
Gandhi And Marx —By K. G. Mashruwala	2	8
Satyagraha In S.A. —By M. K. Gandhi	15	0
Which Way Lies Hope —By R. B. Gregg	2	6

Obtainable From:

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Bapu's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	2	6
GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Indian Life and Labour in Natal	3	0
The Indian as a South African	4	3
Recipes from East and West	2	9
How to Guide Good Letters—B. Roberts	2	0
The Group Areas Act—Muriel Horrell	10	0
How to Grow Vegetables—W. H. Turnbull	2	8
S.A. Non-White Workers—Muriel Horrell	4	6
How to look after Cattle—W. H. Turnbull	3	0
Race and Culture—Michel Teiris	1	6
S.A. Journal of Economics—S. P. Van Der Horst	1	6

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union £1	10s. 6d.	Annually
„ „ „	15s. 6d.	Half-yearly
Outside the Union	£1 15s.	Annually
„ „ „	17s. 6d.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: "I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with......The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals."

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

COMMUNAL UNITY

By Gandhiji

An up-to-date collection of Gandhiji's writings on Unity between Hindus, Muslims Sikhs and others. While defining Unity Gandhiji says:

"Hindu-Muslim Unity means not unity between Hindus and Muslims only but between all those who believe in India to be their home, no matter to what faith they belong."

Foreword by Babu Rajendraprasad.

Price: 25s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as Agent for :—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA,)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476. **Telephones: 47888.**

Telegrams & Cable: "SORABTEM." **47453.**

Books For Sale

My Dear Child—Gandhiji	2	8
My Religion—Gandhiji	4	8
Gathered At Bapu's Feet	1	6
Truth Is God	4	0
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Hindu Dha.ma	8	6
A Compass for Civilization—Gregg	6	8
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Manubehn	1	6
Nature Cure	1	9
Story Of My Life	2	6
Unto The Last	1	0
Communal Unity—Gandhiji	25	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0
A Nation Builder At Work —By Pyarelal	1	6
My Experiment With Truth—Gandhiji	15	0

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

New Books

Political Status of Non-Europeans in Southern Africa —Muriel Horrell	1	6
The Durban Riots and After —Maurice Webb & Kenneth Kerkwood	1	0
Hints to Authors and Journalists—U. B. Ley	2	6
The Early History of Indians in Natal —Right Rev. C. J. Ferguson-Davie	1	6
The Western Areas Mass Removal	2	6
Prejudice in Western Perspective —Prof. G. W. Allport	2	6
Colour and Christian Community—E. Ross	2	6
Behind the Racial Tensions in S.A.—C. Whyte	2	6
The Cost of Living for Africans—C. Gibson	8	6
Life in the Ciskei—Hobart Houghton	4	0
Racial Laws versus Economic and Soul Forces —E. Hellmann	2	5
The Tomlinson Report—D. H. Houghton	4	6
How to Run a Society —H. J. E. Dumbrell and K. E. L. Hooper	2	0
White Civilisation—E. E Harris	3	0
Race or Civilisation—A. Keppel Jones	3	0
Christian Principles and Race Problems—J. H. Hofmeyr	2	6
Education and Race Relations in S.A.—Davi	2	6
In Defence of a Shared Society—E. Hellmann	2	6
We Come of Age—Senator Dr. E. H. Brookes	2	6
In Quest of S.A.—Maurice Webb	1	0

Obtainable From:

INDIAN OPINION,

P.Bag, Durban.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at Phoenix, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ઈન્ડિયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

*

જે બે કણ ખાય તેણે ચાર કણ નિપજાવવા જોઈએ. આ કાયદાનો સાર્વજનીક સ્વીકાર ન થાય તો વસ્તી ગમે એટલી ઘટે તો પણ આપણી સમસ્યા ઉકલે તેમ નથી.

—ગાંધીજી.

★

મારાથી બને તો હું એકેએક સદાવ્રત બંધ કરી નાખું કેમ કે એનાથી રાષ્ટ્રની અધોગતી થઈ છે અને આળસ, એદીપણું, દંભ, તથા ગુનાને પણ ઉત્તેજન મળ્યું છે.

—ગાંધીજી.

પુસ્તક ૫૫ મું—અંક ૨૫ | તા. ૨૮ જુન, ૧૯૫૭. | છુટક નકલ પે. ૪

મુનિશ્રી સંતબાલજીનો પત્ર

મનમાં ઉઠતા વિધ વિધ તરંગોને સંતોષવા અને મનને શાતા મળે તે માટે હું પુજનીય સંતબાલજી સાથે કોઈ કોઈ વાર પત્ર વ્યવહાર કરું છું મારા ગયા પત્રના જવાબમાં તેઓશ્રીનો પત્ર આવ્યો છે જે તેઓશ્રીની રજાથી અત્રે આપું છું —સુ. ગાંધી.

"...શ્રી મણીલાલ ગાંધી જતાં આપણા ભારતના સાંસ્કૃતિ કાર્યના આફ્રિકા ખંડના ફેલાવાને મોટો ધક્કો લાગ્યો છે. તમો અને બીજા શ્રી. મણીલાલ ગાંધીના અધુરાં કાર્યોને પુરું કરવા મથનારાઓ પોતાની શક્તિ મતિ પ્રમાણે જે યત્ન કરી રહ્યા છો, તેની કદર મારા જેવાને મન ઘણી રહે છે.

"અલબત હીંદના જે નરનારીઓ, ત્યાં ગયા છે, તેઓ આર્થીક દ્રષ્ટિ સવિશેષ રાખતાં માલુમ પડે છે, પણ હવે તેમણે સામાજીક અને આંતરરાષ્ટ્રીય દ્રષ્ટિ વિકસાવ્યેજ છુટકો છે. ભારત પાસે આજની દુનીયા ઘણું ઘણું ઇચ્છે છે. બાપુ ગયા બાદ એ નિર્મળઝરણું જે કોંગ્રેસ જેવી દેશ અને દુનીયાની મહાન સંસ્થા દ્વારા વહેતુ હતું તેમાં ધન અને સત્તાની લોલુપતા રૂપી ઓટ આવી ગઈ છે ખરી, પણ આ ચુંટણી પછી હવે લાગે છે કે, પંડીત જવાહરલાલજી, શ્રી ઢેબર જેવા રાષ્ટ્ર નાયકો ફરી સજાગ થયા છે ને, ભારતીય કોંગ્રેસની ધરમૂળથી પૂનરરચના કરવા માગે છે. તાજી દિલ્હીની મહા સમીતીની મીટીંગમાં આ પ્રશ્ન મોખરે આવી રહ્યો હતો. મને જે લાગે છે તે હું વારંવાર શ્રી મોરારજીભાઈ તથા ઢેબરભાઈને લખ્યા કરું છું. "વિશ્વવાત્સલ્ય"માં પણ એ વિચારો વિસ્તૃત રીતે આપ્યા કરું છું. મને લાગે છે કે કોંગ્રેસે પોતાની બહુ મોટી શકતી આંતરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રે લોકશાહીની (પ્રત્યેક રાષ્ટ્રમાં) સ્થાપના થાય, તે માટે અહીંસક પ્રયોગો કરવા માટે ફાળવી પાડવી પડશે. આ તોજ બને કે બેકારી, બેરોજગારીના ઉકેલનો પ્રશ્ન શુદ્ધ થએલા ગ્રામ સંગઠનો જાતે ઉપાડી લે અને કોંગ્રેસ સાથે રાજ્યક્ષેત્રે સંકળાઈને ઉપાડી લે. એટલું જ નહીં બલ્કે તપ, ત્યાગ દ્વારા સામાજીક, આર્થીક, ક્રાંતીનું કામ પણ શુદ્ધ ગ્રામ સંગઠનોની સ્વાયત્તશક્તિથી આ દેશમાં આગળ ચાલે. આને લીધે આપણી વિરલ રાષ્ટ્રીય મહાસભા સંસ્થા ઉપરથી આ દેશનો રાજકીય ક્ષેત્રનો બોજો પણ ઘણો ખરો ઓછો થઈ જશે. ભાલન કાંઠાના ટચુકડા પ્રયોગથી મને તો આ વિષે ખાતરી થઈ ચુકી છે. જો આ ઢબે આખા દેશમાં કામ ઉપાડવું હોય તો રાજ્ય ક્ષેત્રનું કામ પંડિતજીએ બીજાને સોપી જાતે કોંગ્રેસનું સુકાન સંભાળવું જોઈએ. શ્રી ઢેબર જેવાના હાથમાં શુદ્ધ ગ્રામ સંગઠનનું દેશ ભરનું સંકલન સોપાવું જોઈએ. અને

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૮૨)

ફરગુઅર્ડને ધારાસભામાંથી જકારો

એમ મનાય છે કે બીજા થોડાક માસ પછી ફરગુઅર્ડને નેટીવ અફેરઝના ખાતામાંથી કાઢી મુકવામાં આવશે. નેશનાલીસ્ટ પક્ષના છાપાઓમાં આ સુચવવામાં આવ્યું હતું. નેશનાલીસ્ટોએ આવતા વરસની સામાન્ય ચુંટણી વખતે તેમને વિદાય આપવા કરતાં આ ધારા સભાની બેઠકના અંતમાં આપવાનું નક્કી કર્યું છે, એનો અર્થ એ થાય છે કે વડા પ્રધાન પોતાની કેબીનેટમાં આવતાં વર્ષ પહેલા ફેરફાર કરવા ઇચ્છે છે.

નેશનાલીસ્ટોના રાજદ્વારી સમુહમાં એવું સખત માનવું છે કે ડો. ફરગુઅર્ડ એમની નિતી અને એમની રીત ભાતો ને લીધે એમના હોદા માટે ઘણા અપ્રિય થઈ પડયા છે. તેથી ચુંટણી પહેલા એ ફેરફાર કરવો આવશ્યક થશે.

એમ મનાય છે કે મી. ફરગુઅર્ડ નાણા ખાતાના પ્રધાન થશે.

વિશ્વ શાંતી પરીષદને રાજાજીનો સંદેશ

"આપણે યુદ્ધનો અંત ઇચ્છીએ છીએ, આપણે શસ્ત્રોનો નાશ કરવામાં આવે એમ ઇચ્છીએ છીએ, બધા રાષ્ટ્રોમાં શુભેચ્છા પ્રવર્તે એમ આપણે ઇચ્છીએ છીએ, આ બધા નવાં હથીયારો અને અણુ શકતીનો નાશ કરાય અને તેનું નવુ ઉત્પાદન કોઈ પણ રાષ્ટ્ર તરફથી ન થાય એમ આપણે ઇચ્છીએ છીએ, અને આપણે બોંબના જે અખતરાઓ કરી યુદ્ધ વગર ઝેરી હવાનો બધે ફેલાવો કરીએ છીએ તેની ઉપર અંકુશ મુકાય એમ પણ ઇચ્છીએ છીએ."

શ્રી. રાજગોપાલાચારીએ વિશ્વ શાંતી પરિષદ જે કોલંબોમાં તા. ૧૦મી જુનના મળી હતી તેને સંદેશો પાઠવતાં ઉપર મુજબ જણાવ્યું હતું. વધુમાં તે સંદેશામાં "દુરાગ્રહ અને આડાઈ" તરીકે અણુ શસ્ત્રો અને બોંબોને તેઓએ સંબોધ્યા હતા. વધુમાં તેઓ જણાવે છે કે, "સરકારો માનવતા અને દુનીયાના કાયદાનો ભંગ કરે છે. પોતાના મુર્ખ ખ્યાલો માટે તે લોકો પોતાનું બળ માનવતાને ઉંચે લાવવા વાપરે તો કેવું સારું!"

એમને વધુમાં વિશ્વના વિજ્ઞાનીકોને અંજલી આપતાં જણાવ્યું કે, વિજ્ઞાનીક માનવે આ યુગમાં સુંદર સેવા કરી છે. સુધરેલી દુનીયાના બધા ભાગમાં થી તેઓએ પોતાનો અવાજ ઉઠાવ્યો છે. અને દુનીયાના સ્ત્રી પુરૂષોની નજર તેમને ઉઘાડી છે. જર્મન વિજ્ઞાનીકોએ દુનીયાના બળ સામે પોતે હાયડ્રોજન બોંબ કે અણુ બોંબની સ્પર્ધા નહીં કરે એમ જે જાહેર કર્યું છે તે સૌથી વખાણ અને આદરને પાત્ર છે. જ્યારે યુરોપ અણુ શકતીના બળપર હજી મસ્તાક રહેવા ઇચ્છે છે.

ન્ક્રુમા આફ્રિકનો માટે સમાનતા માગે છે

ઘાનાના વડા પ્રધાન ન્ક્રુમા લંડન પહોંચ્યા ત્યારે તેઓએ છાપાને મુલાકાત આપતાં જણાવ્યું હતું કે, "જે આફ્રિકન પરીષદ મેં સુચવી છે તે અકટોબરમાં આકરામાં મળશે. તેમાં આઠ દેશો ભાગ લેશે એવી મને આશા છે. અને મોરોકો અને ટયુનીસીયા એ તો આમંત્રણનો સ્વીકાર પણ કરી લીધો છે.

બીજા જે દેશોને આમંત્રણ અપાયા છે તે ઇજીપ્ટ, લીબીયા, ઇથોપીયા, તથા ઘાના સાથે આઠ દેશો છે. એ પરીષદનું મુખ્ય ધ્યેયએ છે કે, દુનીયાના રાજકીય ક્ષેત્રમાં આફ્રિકનોને પણ સમાનત્વ મળે.

તેઓએ પ્રશ્નના જવાબમાં કહ્યું કે "એ ઘણુ વહેલુ થઈ પડશે તમને જણાવવાને કે, એ પરીષદમાં શું શું કાર્યક્રમો રખાશે." તેમને વધુમાં કહ્યું કે, આફ્રિકાના ખંડ દેશો તરફ આઠી મૈત્રીની ભાવના કેળવાશે તો ખબર પડશે કે ઘાના શું ભાગ ભજવી શકે છે.

હું એમ માનું છું કે આપણે આપણી આફ્રિકન સમાનતા હશે તો આપણે કેટલાક આપણા મતો સીદ્ધ કરી શકશું.

એ રીતે હું માનું છું કે આપણે એક અગત્યનો ભાગ ફકત કોમનવેલ્થ માંજ નહી પણ યુનોમાં પણ ભજવી શકશું.

તેઓએ જણાવ્યું હતું કે તેઓ લંડનમાં છે તે દરમ્યાન રાણીને અને પ્રિન્સ ફીલીપને ઘાના આવવાનું આમંત્રણ આપવા ઇચ્છે છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૮ જુન, ૧૯૫૭.

લોનો વિચિત્ર જવાબ

મી. એરીક લોએ લંડન પહોંચતાજ ખબરપત્રીઓના સવાલોનો જવાબ આપતા કહ્યું હતું કે, "તેઓ જાણતા નથી કે, એમની સરકાર દક્ષિણ આફ્રિકામાં હજુ ઇલાયદાપણાની નીતી ચાલુ રાખવાની છે કે નહીં." રાજ કરનારી પાર્ટીના એક સભ્ય તરીકે અને કેબીનેટના એક પ્રધાન તરીકે એમનો આ જવાબ ઘણોજ વિચિત્ર ગણાય. એ કેમ બની શકે કે, મી. લો પોતેજ ન જાણતા હોય, કે એમની સરકાર ઇલાયદાપણાના વધુ પગલાં લેનાર છે કે નહીં?

પ્રધાનના આ જવાબથી એટલું તો જરૂર સિદ્ધ થાય છે કે તેઓ, ઇલાયદાપણાની વિરૂદ્ધ આજે આખી દુનીયામાં જે ભાવના જાગૃત થઈ છે એનાથી ડરી ગયા છે. એમનામાં એટલી હીમ્મત નથી કે, તેઓ છાતી ઠોકીને બ્રીટનના ખબરપત્રીઓને કહે કે, તેઓ પોતાની ઇલાયદાપણાની નીતીને ચાલુ રાખવાના છે.

આ ઉપરથી એક બીજો ગંભીર સવાલ ઉભો થાય છે, અને એ એ કે, ફરવુઅર્ડને નેટીવ અફેરઝમાંથી કાઢી મુકવાનો ખરો હેતું એ છે કે, દુનીયાની નજરે એ એક તરંગી અને ઝનુની માણસ તરીકે જાણીતા થયાં છે.

સ્ટ્રાઈડમની સરકાર બહારની દુનીયાને એમ બતાવવા માંગતી હશે કે તેઓ પાછળ હઠી રહ્યા છે, અને બીજી તરફથી ઘરને આંગણે પોતાની નીતીનો અમલ મુક્તપણે આગળ ધપાવશે અને ફરવુઅર્ડને ઉત્તેજન આપ્યા કરશે. સરકાર એ રીતે દુનીયાને હમેશ માટે મૂર્ખ નહી બનાવી શકે. હેવાલો ઉપરથી એમ જણાય છે કે ફરવુઅર્ડને નાણા ખાતામાં નાખવામાં આવશે. આના ઉપરથી દેખાય છે કે ઇલાયદાપણાના સરજનારાઓ ખરેખર ગાંડા છે. છતાં આપણે માટે તો તે રાજી થવાની વાત છે. વિશ્વના નાણા ખાતાને કે જેની ઉપર નેશનાલીસ્ટો ઘણો મોટો આધાર રાખે છે તેઓને દક્ષિણ આફ્રિકા પોતાનું આર્થીક તંત્ર એક ચકરમને સોપે તે હરગીજ પસંદ નજ પડે.

યુનાઈટેડ પાર્ટી અને જોડાણ

આ દેશમાં હાલ રાજનૈતિક ગુંડાગીરીનો વા લાગ્યો હોય એવું જણાય છે. થોડાક સમય પહેલા યુનાઇટેડ પાર્ટીએ સ્ટ્રાઈડમની સરકારને જણાવ્યું હતું કે, તેઓ આવતી બ્રીટીશ ચુંટણીમાં જોડાણ સવાલને સહકારવામાં સાથ આપશે. કારણ કે જો લેબર પક્ષ ચુંટણી જીતી જશે તો યુનીયનની સરકાર સંસ્થાનો પોતાની સાથે જોડી નહીં શકે.

રંગભેદના સવાલ ઉપર યુનાઇટેડ પાર્ટી અને નેશનાલીસ્ટ પાર્ટી એક મતના છે, અને બન્ને માને છે કે રંગીન માણસને હમેશા કચડાયલા રાખવા જોઇએ. એ લોકોમાં ફરક એટલો છે કે બન્નેના એને સફળ કરવા માટેના રસ્તા જુદા છે. આટલા માટે અમને નવાઇ નથી લાગતી કે યુનાઇટેડ પાર્ટી એમના નેશનાલીસ્ટ મીત્રને જલ્દી સંસ્થાનોને કાબુમાં લઇ લેવાની સલાહ આપે, જેથી તે હાથમાંથી ન છટકી જાય.

પણ અમને નથી લાગતું કે બ્રીટીશ સરકાર એવી મુર્ખ હોય કે તે ઇલાયદાપણાના પુજારીઓના હાથમાં સંસ્થાનોને મૂળ વતનીઓની ઇચ્છા વિરૂદ્ધ સોપણી કરે.

યુનાઇટેડ પાર્ટી એટલો સંતોષ માની શકે છે કે, કદાચ કોનસર્વેટીવ પાર્ટી, લેબર પાર્ટી કરતાં સંસ્થાનોને સ્વતંત્ર કરવામાં ઢીલ કરશે. પણ આ બાબતમાં બ્રીટનની નીતી તો એકજ છે.

આ પરીસ્થીતી હોવાથી જ્યારે યુનાઇટેડ પાર્ટી સંસ્થાનોને છે કાબુમાં લઇ લેવામાં આવે એવી વાતો કરે એ જરાક વિચિત્ર બીના અમને જણાય છે. આજે સમય એવો છે, જ્યારે વિચારથી કામ લેવાની ઘણી જરૂર છે, જેથી આફ્રિકનોનો વિશ્વાસ મેળવી શકાય અને ચાલતે દહાડે તેઓજ સંસ્થાનોને યુનીયનમાં જોડાઈ જવાની પોતાની ઇચ્છા વ્યક્ત કરે.

ધમકીનું રાજ્ય

ટ્રાન્સવાલથી ખબર મળ્યા છે કે, ત્યાંની સરકાર જે નર્સો "નર્સીંગ બીલ" સામે વિરોધ દર્શાવી રહી છે, એવી નર્સો સામે શા પગલા ભરવા એનો વિચાર કરી રહી છે. કેપટાઉનમાં ત્યાંની પ્રાંતીક સરકારે યુનીવરસીટીનાં બીલ સામે વિરોધ કરનારા, પ્રોફેસરો અને વિદ્યાર્થીઓના નામ વિગેરેની નોંધો લીધી છે, આવા અને બીજા બનાવો ઉપરથી આપણે જોઇએ છીએ કે આજે દક્ષિણ આફ્રિકા કેટલી હદ સુધીનું એક પોલીસ રાજ્ય બની ગયું છે અને આ દેશમાં ધમકી અને ડરથી રાજ્ય કરવામાં આવી રહ્યુ છે.

સભ્ય સ્ત્રી પુરૂષોના જીવન બરબાદ કરવાનો નેશનાલીસ્ટોને કોઈ પણ જાતનો હક નથી. આ બધું એટલા માટે સરકાર નથી કરતી કે તે બહુ બળવાન છે, પણ એટલા માટે કરી રહી છે કે, તેનો વિરોધ કરનારાઓની સંખ્યા ઘણી વધારે છે, અને તેનામાં એકતાં નથી.

નેશનાલીસ્ટોનો નાશ ફક્ત ગોરાઓ નહીં કરી શકે. ગોરાઓમાં ઇલાયદાપણાનો નાશ કરવાની શકતી નથી. ફક્ત બે શકતીઓમાં આ તાકાત છે એક એ કે સ્વાતંત્ર પ્રેમી કાળા અને ગોરાઓની એકતા અથવા બધા આફ્રિકનોનું સંગઠન.

અમારૂં માનવું છે કે આ દેશમાં પ્રજાશાસન ત્યારેજ સલામત થશે જ્યારે, બધા સ્વાતંત્ર પ્રેમીઓ સમજશે કે આજે વખત આવી ગયો છે કે જ્યારે એમને ઇલાયદાપણા સામે એક થઇને લડવુંજ જોઇએ.

દીવસનો એક પાઉન

અમારૂ માનવુ છે કે દીવસનો એક પાઉન્ડની લડતને ઉત્તેજન આપી બધી જુદી જુદી કોંગ્રેસોએ મોટી ભુલ કરી છે. એમ કહેવામાં આવે છે કે આનાથી, એલેકઝાન્ડ્રાના બસ બાયકોટમાં ભાગ લેનારાઓને ફાયદો થશે.

અમે હમેશા કહ્યું છે કે, પગારોમાં વધારો કરવાની ઘણીજ જરૂર છે. છતાં અમારૂ માનવું છે કે, આ સવાલ અમુક કોમનેજ લાગુ પડે છે, અને તેથી આજે જ્યારે બધી કોમોના સંગઠણની ઘણી જરૂર છે, ત્યારે આવા સવાલને મહત્વ આપી આગળ કરવો એ રાજકર્તાઓની જીતની તરફેણમાં એક પગલું આગળ ભર્યું ગણાશે. અને તેમાં આપણી હાર સમાઇ છે.

અમે એમ નથી કહેવા ઇચ્છતાં કે આ લડતના નેતાઓ એક સંયુક્ત સામનાને તોડવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે. છતાં એટલું તો નકકી છે કે આ સવાલને લીધે એવો સંયુક્ત સામનો કરવો ઘણો અઘરો થઇ પડશે. આજે આપણી સામે આ કંઇ બહુ મહત્વનો સવાલ નથી.

આજે સમય એવો છે જ્યારે આપણી બધી શકતીઓને ઇલાયદાપણા સામે સંગઠીત કરવી જોઇએ. એટલા માટે એક કોમના હીતના સવાલને મહત્વ આપી આગળ કરવો એ અયોગ્ય છે. આપણે આજે આ દેશમાં પ્રવર્તતા પોલીસ રાજ્યાનો નાશ કરવાની ઘણી જરૂર છે, તેથી ખરે રસ્તે રહી અને ખોટા રસ્તાઓ ઉપર જતાં અટકવાની પણ જરૂર છે, જેથી આપણા આ દેશમાંથી અને આપણા જીવનમાંથી ઇલાયદાપણાને નાબુદ કરી શકાય.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ગાંધીજીની જીવન કથા

(કથનાર: ગરટ્રુડ મરેય)

પ્રકરણ ૧૬મું

એક નવી દુનીયા

હવે ગાંધીજી અને તેમના સાથીઓ આધ્યાત્મિક રીતે વધુ શક્તી શાળી બનતા જતાં હતાં અને સત્યાગ્રહ તરફ વધુ વળતાં હતાં જો કે, હજી તે નામ શોધાયું નહોતુ. જ્યારે પણ બ્રીટીશના અન્યાય સામે પ્રતીકાર કરવો હોય ત્યારે તે વળણને તેઓ પેસીવ રીઝીસ્ટન્સએ ઇંગ્લીશ નામે તેને ઓળખાવતાં હતાં. હીંદના હકકોને બ્રિટન સ્વીકાર કરે તે માટે ગાંધીજી કે તેમના સાથીઓ કદી પણ હીંસાનો આસરો લેવાનું વિચારતાં નહોતા. આથી પોતાના વળણને ઓળખાવવા માટે એકાદ યોગ્ય નામની તેઓને ઘણી જરૂર જણાઇ. તેઓ ઇચ્છતાં હતાં કે હૃદયમાં થોડી પણ કડવાસ રાખ્યા વગર હીંદીઓ જરૂર પડે તો પોતાના દેશને ખાતર પ્રાણ આપવા તઇયાર થાય. એટલું જ નહીં પણ તેમના વિરોધીઓ માટે તેઓના દીલમાં લાગણી અને પ્રેમ પણ રાખે. બળવાન લોકો અંધ અને મુર્ખ હોવાથી તેઓ હમેશા નબળાને કચડતા આવ્યા છે અને તેઓ તરફ નિર્દયતા બતાવે છે તે પણ તેઓએ સમજી લેવું જોઇએ એમ ગાંધીજી માનતા. આથી તેઓએ બ્રીટીશરોને સમજાવી દેવું જોઇએ કે અમે આઝાદી માટે મરવાને તઇયાર છીએ....પણ તેઓએ બીજાનું લોહી ન રેડવું જોઇએ, અથવા બીજાને કશી પણ ઇજા ન પહોંચાડવી જોઇએ. જ્યારે પણ અન્યાયી કાયદાને તાબે થવાનું દબાણ કરવામાં આવે ત્યારે તેઓએ નમ્રતાથી તેનો અસ્વીકાર કરી શાંત રહેવું જોઇએ.

આથી પેસીવ રીઝીસ્ટન્સ કરતાં કંઇક વધારે સારો અર્થ આ ચળવળ ને બંધ બેસે તેવો શોધવા માટે ગાંધીજીએ ઇનામ જાહેર કર્યું. ગાંધીજીના ભત્રીજા અને તેમના ઘણા પ્રિય પાત્ર બનેલા શ્રી મગનલાલ ગાંધીએ આ ઇનામ મેળવ્યું હતું. તેઓએ સદ્આગ્રહ નામ શોધ્યું. સદ્ એટલે સારૂ અને આગ્રહ એટલે મક્કમપણું એટલે કે, સારાને માટે મક્કમતાં. આને વધુ બંધ બેસતું કરવા ગાંધીજીએ સદ્ ને ઠેકાણે સત મુકયુ અને સાચને માટે મક્કમતા એવો અર્થ બતાવતો શબ્દ સત્યાગ્રહ ચાલુ કર્યો. જે આજે બધે જાણીતો થયો છે.

[આ લેખ કોપીરાઇટ હોવાથી લેખકની મંજુરી વગર એનો ઉપયોગ ન કરવા ભલામણ છે.]

મહાત્માજીની કઇ ખાસીયાતની મારાપર સૌથી વધારે અસર પડે છે?

(કુમારી જોઇસ મકાથીની)

આફ્રીકન વિદ્યાર્થીની

[અમે ગાંધી નિબંધ હરીફાઇ ઇંગ્લીશમાં યોજી હતી. બનતો પ્રચાર કરવા છતાં અમારા આશ્ચર્ય વચ્ચે ફકત ત્રણ જણા—બે આફ્રીકન અને એક હિંદીએ તેમાં ભાગ લીધો હતો. આ ત્રણ માંથી સૌથી સારો લેખ કુમારી જોઇસનો છે જે અમે આનંદ સાથે અત્રે આપીએ છીએ. આ બેન અમારૂં બીજુ ઇનામ જીતી જાય છે. એ બેનને અમારા અભિનંદન—તંત્રી.]

મહાત્મા ગાંધીનો જન્મ ૧૮૬૯માં થયો હતો એમનું મૃત્યુ જાન્યુઆરી ૧૯૪૮ માં થયું. "મહાત્મા" નો અર્થ "મહાન આત્મા" થાય છે. આ મહાન નેતાને આ પદવી કરતાં વધારે સારી પદવી શું આપી શકાય? એક લેખકે એમના બારામાં એમ લખ્યું છે કે, એમનામાં નેતાગીરીના ચીન્હો તો બહુ જ ઓછા હતાં, પણ, એમનામાં અપાર વિશ્વાસ અને સ્પષ્ટ દ્રષ્ટિથી જોવાની શક્તી હતી. આ અસાધારણ માનવીએ લાખોના દિલમાં સ્વમાન અને સ્વતંત્રતાની આગ સળગાવી હતી. એમની શ્રદ્ધા અને એમની રાજનૈતીક હુશીયારીથી, એમને એમના દેશમાં એક મહાન લડત શરૂ કરી, અને અહીંસાના સિદ્ધાંતથી દુનીયામાં નામના મેળવી. એમની મહાન સ્વતંત્રતાની લડત, અહીંસા અને સત્યાગ્રહથી લડાઇ હતી. એમના જીવનમાંના, એમનો આ સિદ્ધાંત મને સૌથી વધારે આકર્ષક લાગ્યો છે.

મહાત્મા ગાંધીનો ઉછેર ઘણાજ ધાર્મીક વાતાવરણમાં થયા હતો. ગાંધીજી હજુ જુવાનીયેના પગોઢમાં હતાં, જ્યારે એમના પીતા, કાબા ગાંધીનું, અવસાન થઇ ગયું. તેઓએ જ્યારે લંડન જઇ ને વકીલાતનો અભ્યાસ કરવા માંડયો ત્યાર પહેલા તેઓના લગ્ન થઇ ગયા હતાં અને એમને એક દિકરો પણ હતો. ત્યાર પછી ૧૮૯૩માં દક્ષિણ આફ્રિકાના એક વેપારી તરફથી એમને દક્ષિણ આફ્રીકામાં એમનો કેસ લડવા માટે બોલાવવામાં આવ્યા હતાં.

નાટાલમાં ગાંધીજીને રંગભેદને લીધે ઘણું અપમાન સહન કરવું પડયું હતું. એમને એમનો કેસ લડવા માટે પ્રીટોરીઆ જવાનું થયું. એમને ફરર્ટ કલાસની ટીકીટ ખરીદી પણ જ્યારે તેઓ ફરર્ટમાં જઇને બેઠા તો એમને કહેવામાં આવ્યું કે એમને બીન-ગોરાઓનાં ડબ્બામાં જવું, એમને આમ કરવાની ના પાડી, અને એટલા માટે એમને ટ્રેનમાંથી ઉતારી દેવામાં આવ્યા. ત્યાર પછી ગાંધીજીએ નકકી કર્યું કે તેઓ દક્ષિણ આફ્રીકામાં રહીને હીંદીઓને આ અપમાનકારક સ્થિતિમાંથી કાઢવાનો બનતો પ્રયત્ન કરશે. પણ એમની આ લડત પુરેપુરી અહીંસક રહેશે, એમ એમને નકકી કર્યું, જેથી દક્ષિણ આફ્રિકામાં હીંદીઓનું માન વધે.

હીંદીઓ માટે દક્ષિણ આફ્રીકામાં ઘણા આકરા અને અપમાનકારક કાયદાઓ કરવામાં આવ્યાં હતાં. ગાંધીજીએ આ કાયદાઓ સામે લડવા માંડયું, પણ એમને આ લડતને ઘણી જ શાંતીથી શરૂ કરી, આ લડતને એમને "સત્યાગ્રહ"નું નામ આપ્યું. સત્યાગ્રહનો અર્થ એ છે કે, "એ શક્તી સત્યથી ઉત્પન્ન થઇ છે, અને જેનો મુખ્ય ધ્યેય પ્રેમ અને અહીંસા છે." એમની આ લડતની પહેલી જીત ત્યારે થઇ જ્યારે "ગાંધી–સમટસ"નું મીલન યશસ્વી થયું, અને જ્યારે હીંદીઓ ઉપરના મુખ્ય એક બે, કાયદાઓ દુર કરવામાં આવ્યા.

ત્યાર પછી એમને હીંદુસ્તાનમાં પણ સત્યાગ્રહની લડત શરૂ કરી, અને એને લીધે એમને ઘણી વખત કેદની સજા પણ ભોગવી.

જ્યારે ગાંધીજી દક્ષિણ આફ્રીકામાં એમના કુટુમ્બ સાથે પાછા ફર્યો, ત્યારે, એમની લડતને લીધે ઘણા ગોરા ગુંડાઓ એમની ઉપર હુમલો કરવા ઇચ્છતાં હતાં, પણ આનો સામનો પણ ગાંધીજીએ પુર્ણ પ્રેમ અને અહીંસાથી કર્યો. પ્રેમ, અને અહીંસાના આજ સિદ્ધાંતથી એમને એમનો દેશ સ્વતંત્ર કર્યો

આના ઉપરથી આપણે જોઇ શકીએ છીએ કે, પ્રેમ અને અહીંસાનોજ માર્ગ એજ ખરો માર્ગ છે.

શ્રી. નહેરૂનો શુભેચ્છાનો પ્રવાસ

શ્રી. નહેરૂ ૨૦મી જુનના લંડન પહોંચ્યા હતાં. તેઓને ઘણો હાર્દીક આવકાર ડેનમાર્ક, ફીનલેન્ડ તથા નોરવેમાં મળ્યો હતો.

ઓસલોમાં તેઓ આવ્યા ત્યારે નોરવેજીયન સરકાર તરફથી તેમનું ઘણું માનભર્યું સ્વાગત ત્યાંના વડા પ્રધાન અને વિદેશ પ્રધાન તરફથી કરવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ રાજકુંવર તરફથી તેમનું સ્વાગત પણ કરાયું હતું. તેમના માનમાં રાજ મહેલમાં ભોજન સમારંભ ગોઠવાયો હતો અને સરકાર તરફથી સાંજનું "ડીનર" રાખવામાં આવ્યું હતું.

ભોજન સમારંભ વખતે પંડીત નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે, "હું નથી કહેવા માંગતો કે ફકત વારંવાર બોલ્યા કરવાથી જ દુનીયા સારી થશે." તેઓએ બાંડુંગના પાંચ સીદ્ધાંતોનો ફરી ઉચ્ચાર કરતાં ઉપર મુજબ જણાવ્યું હતું. વધુમાં તેઓએ કહ્યું કે, "છતાં હું માનું છું કે તેના અંગીકારથી દુનીયાના મત બંધાશે અને વધશે, અને સાધારણતા તેની અસર બળવાનો પર થશે કે જેઓ તેનો અસ્વીકાર કરે છે.

નોરવેજીયન વિદેશ પ્રધાને જવાબમાં જણાવ્યું કે, "અમે પણ તમારી જેમ જ વિચારીએ છીએ અને અમારૂં માનવું છે કે, યુનોએ સમસ્ત દુનીયાનું પ્રતિનિધિત્વ મેળવવું જોઇએ.

ડેનમાર્કમાં પંડીતજીને એક ફાર્મપર આઠ નવ વર્ષની નિસ બાળાઓએ "જનગણમન"નું રાષ્ટ્રગીત અને હીંદનો રાષ્ટ્રધ્વજ ફરકાવી આવકાર્યા ત્યારે તેઓ સહર્ષ આશ્ચર્ય પામ્યા હતાં.

મી. મુસાનું અવસાન

કેપટાઉનના સીટી કાઉન્સીલના સભ્ય અને ડરબનની એવોલન સીનેમાની ફર્મના અબુબકર મુસાના ભાઇ મી. અબદુલ્લા મુસાનું કેપટાઉનમાં હાર્ટ ફેલથી અવસાન થયું છે. તેઓ સમાજમાં અને ખાસ કરી મુસ્લીમ સમાજમાં ઘણો આગળ પડતો ભાગ લેતા હતાં. અને ઘણી મુસ્લીમ સામાજીક સંસ્થાઓમાં તેમજ કેટલીક બીજી સંસ્થાઓમાં તેઓ આગળ પડતો ભાગ લેતા હતો. અમે તેમના કુટુંબીઓને દીલાસો પાઠવીએ છીએ અને મરણારના આત્માને ચિર-શાંતી ઇચ્છીએ છીએ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

માનવ સેવા કરો

લેખક: ભીખાભાઇ માસ્તર

તા. ૩૧-૫-૫૭ના 'ઇ ઓ'ના અંકમાં સુશીલા બેન ગાંધીનો "આ દેશમાં આપણી ફરજ" ના શિર્ષક હેઠળનો લેખ દરેક હીંદીએ વિચારવો જરૂરી છે, આ દેશની આફ્રીકન પ્રજા હવે સમજતી થઇ છે એમના મદદગાર અને હેરાન કરનાર બન્નેને તે જાણે છે. મી. ન્ગુબાનેને એલેકસઝાન્ડ્રા ટાઉનશીપમાં મળેલી સભામાં કેટલાક આફ્રીકન યુવકોએ સવાલો પૂછયા હતા, તે 'ઇ. ઓ.'માં "આફ્રીકનોને પત્ર" રૂપે પ્રગટ થયા હતા. તે પત્રો આપણાને બતાવે છે કે જુદી જુદી પ્રજા વિષે આફ્રીકનો કેવો મત ધરાવે છે. આ લેખો—અને મહાત્મા ગાંધીજીના આ દેશના આશ્રમ ફીનીક્સ સેટલમેન્ટમાંથી પવિત્ર પ્રેરણા મેળવવાની શુભ ઇચ્છાથી આવનારા આફ્રીકન યાત્રીઓ સાથેની વાતચીત ઉપરથી, પ્રેરણા પામી સુશીલા બેન ગાંધીએ ઉપલો લેખ લખ્યો હોય એમ લાગે છે. તેમાં કહેલી હકીકતને વધુ પુરાવાની જરૂર નથી. કોઇ પણ સામાન્ય વિચારક એ પ્રવાહ સહેજમાં જોઇ શકે એમ છે.

સુશીલા બેન સુચવે છે તેમ આપણે દરેક સ્ત્રી, બાળકો સહીત, વધારેને વધારે એમના સંપર્કમાં આવવાની તજવીજ કરવી જોઇએ. એ માટે ઘણા રસ્તા છે, તેમાં સૌથી સહેલો, સરળ અને અસરકારક માર્ગ, તે એમની ગરીબીમાં મદદ કરવાનો છે, બાળકો માટે અન્ન વસ્ત્ર દવા અને અભ્યાસમાં મોટા ભાગના આફ્રીકનો ખુબજ ખેંચાય છે. પચાસ ટકાથી વધારે તો અડધા ભુખ્યા અને ચીતરે હાલ રહે છે. ઠંડી ગરમીથી હેરાન થઇ માંદા પડે છે ને દવા સારવાર ન મળવાથી અકાળે અવશાન પામે છે. આવાં અનેક પ્રકારના એમના કામમાં જો આપણે આપણી શકતી પ્રમાણે અન્ન, વસ્ત્ર, દવા અને અભ્યાસ અને ચોપડીઓ, પેન, પેનસીલ વિગેરેની મદદ કરીએ તો તે કેટલું બધું માનવતા ભરેલું અને ઇશ્વરને પ્રિય કાર્ય થશે? આ દેશમાં આપણી ગુજરાતી બેનોને પુષ્કળ સમય મળે છે, મોટા ભાગની બેનોને તો ઘર કામમાં પણ મદદ માટે માણસો હોય છે. તેમણે આ પરમાર્થનું કાર્ય ઉપાડી લઇ સમયનો સદ ઉપયોગ કરી જીવન સાર્થક કરી લેવું જોઇએ. જન સેવા એ પ્રભુ સેવાજ છે સાચું પુજન છે.

વ્યવસ્થીત રીતે કાર્ય થઇ શકે તે માટે મહીલા મંડળ અને તેની શાખાઓ દ્વારા દરેક ગામ શહેર અને લત્તાઓમાં મોટે પાયે કામ કરવું જોઇએ. સોશ્યઅલ વેલફેર સંસ્થાઓની પદ્ધતિથી સરસ ગોઠવણ કરી શકાય. થોડીક બેનોએ ભેગા બેસી જરૂર જણાય તો ભાઇઓની મદદ લેવી—શું કરવું તે વિષે આખી રૂપરેખા તઇયાર કરી નાખવી અને તે મુજબ કાર્યની શરૂઆત કરી દેવી. ભાષણો કરવાં કે સમજાવતા ફરવું તેના કરતાં કાર્ય કરતા થઇ જવાથી તેનો ખુબ ઝડપથી ફેલાવો થાય છે. કાર્યોની અસર અણમોલ છે.

જન સેવા કાર્ય માટે દર રોજ બે ત્રણ કલાક આપવાનો દૃઢ નિશ્ચય થોડી ધગસ વાળી બેનોએ કરી લેવો જોઇએ, ઠરાવેલા ટાઇમે જગ્યા નકકી કરી હોય ત્યાં એક પણ મીનીટ મોડા ન થવાય તે રીતે ભેગા થઇ જવું અને કામ નકકી કર્યું હોય તેમાં પુરા પ્રેમ ભકિતથી મંડી જવું. તેમજ ખંતથી સરસ કરવું. ઇશ્વરને માટે જ કરીએ છીએ એ ભાવના મનમાં રાખશો તો ઘરના કામમાં જે આનંદ મળે છે તેનાથી વિશેષ અને અલૌકીક પ્રકારનો આનંદ આમાંથી મેળવશો.

કંઇ પણ કરવું હોય તો પૈસા જોઇએ ને! આ વિચાર કરવામાં વખત ગુમાવશો નહિ, એ માટે પૂ. ગાંધી બાપુના અનુભવ ભર્યા વેદવાકય સમા બોલ યાદ કરવા, કાર્ય શુદ્ધ અને સાચા દીલથી જન સેવાનું જ હશે તો જરૂર પ્રમાણે વરસાદ પડયા કરે છે તેમ પૈસો મળ્યા કરશે. દરેક ઘરમાં જુના અને ફાટેલાં કપડાં બે દિવસ ગુછનામાં વાપરી કચરા પેટીમાં ફેંકી દેવામાં આવે છે. અઠવાડીયામાં એક વખત અગર તો મહીને દરેક ઘેરે જઇને લતાવાર વહેંચણી કરી નાખી ઉઘરાણી લેવામાં આવે તો જે વસ્ત્રો નકામા ગણી ફેંકી દેવામાં આવે છે તેનો ગરીબોના શરીર ઢાંકવાના અમુલ્ય-કાર્યમાં સરસ ઉપયોગ થાય. જગ્યા નકકી કરી હોય ત્યાં એ બધાં કપડાં સાંધીને ધોઇ નાખી ઇસ્ત્રી કરી જાતવાર બંડલ બાંધીને ગરીબ આફ્રિકાના વેલફેર સેંન્ટરો મારફતે અગર તો ચર્ચ કે એવી સંસ્થાઓમાં જાતે જઇને આપી શકાય. વેપારીઓને ત્યાંથી સેંપલના ટુકડા મેળવી બાળકો માટે ફ્રોક, ચડી, ખમીશ શીવી શકાય. ઉન મેળવી નાના ઝાબલાં, ટોપી, શોકશ ગુંથી આપી શકાય. વાર તહેવારે થોડું ફંડ કરી મીલીમીલ, ખાંડ, વિગેરેના પારસલો આપી શકાય. ફ્રુટ વેજીટેબલના મોટા વેપારીઓને ત્યાંથી ઢગલાં બંધ માલ કચરા પટીમાં જાય છે તેમાંથી સારો એક બાજુએ રખાવી ઉઘરાવી લઇ આપી શકાય. આ શિવાય બીજા ઘણા કાર્યો પડયાં છે જે વગર પૈસે માત્ર જાત મહેનતથીજ થઇ શકે એમ છે. દયાળુ અને શુલક્ષણી, ભકિતભાવ વાળી બેનો આ કામ ઉપાડી લેશે, તો ઇશ્વરના ચારે હાથ એમને શીરે હશે. મનખો સફળ થશે. પરમ આનંદ પામશે. અને આ દેશની પ્રજામાં માન પામશે.

મુનિશ્રી સંતબાલજીનો પત્ર

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)

આંતરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રની અહીંસાનું કામ શ્રી મોરારજી દેશાઇ જેવાના હાથ તળે આગળ ધપાવવું જોઇએ. આમ કરવાથી આપણે આપણા દેશના ભૌગોલીક ભાગો કાશ્મીર, ગોવાના પ્રશ્નો સફળતાથી અને જલદી અહીંસક પદ્ધતિથી ઉકેલી શકશું. એટલુજ નહીં બલકે સિલોન આફ્રિકા અને વિશ્વના બીજા જે જે ભાગોમાં હીંદીઓ છે તથા સંસ્થાનવાદ તેમજ સરમુખત્યારી યુદ્ધમાં વિશ્વના જે રાષ્ટ્રો ચુસાયા કરે છે તે બધાંઓની સાચી મુકતી કરાવી શકીશું."

મેં નીચે મુજબ મુનીશ્રીને એક પ્રશ્ન પુછયો હતો. "જીવન સાથીનું મરણ એ પાછળ રહેલા માટે પાપના ફળરૂપે હોય છે? બાપુ જેવાને પણ બા જતાં વિયોગ સહન કરવો પડયો હતો. રંભા—બાપુના બેન—એમની દશા કેવી? આજે ૯૮ વર્ષની ઉમ્મરે કેટકેટલાને પોતાની આંખ સામે વળાવી પોતે અપંગ હાલતમાં જીવન વિતાવે છે શાના ફળ રૂપે?

આનો જવાબ આપતાં તેઓશ્રી લખે છે,

"આપના પ્રશ્નો મૂળે તો આપના જાત અનુભવપરથી મુકાયા છે. શ્રી. મણીલાલ ગાંધી જતાં આપને ખુબ સૂનું લાગ્યા કરે છે, તેમાંથી આ અને આવા પ્રશ્નો ઉઠે તે સ્વાભાવીક છે.

"ખરી વાત એ છે કે, ઋણાનુબંધે સહુ આવી મળે છે. અને ઋણ પુરૂં થતાં ચાલ્યા જાય છે. કબીર સાહેબે જેમ ભજનમાં ગાયું છે કે, "જેણે જોડી તેણે તોડી" એ વાકય યથાર્થ છે. પતિ અને પત્નિ મળે છે. બાળક અને માબાપ મળે છે. ભાઇ બેન વિગેરે બધુંજ ઋણાનુબંધે મળે છે. આપે લખ્યું છે, તેમ એક 'જે કાર્ય અધુરૂં મુકે, તે પાછળ રહેલાએ આગળ લંબાવવું. કર્તવ્યનો આનંદ લુટવાની કળા બાપુ જેવા ભગવદીય પુરૂષને સુસાધ્ય હોય છે, એટલે શ્રી મહાદેવ ભાઇ અને પૂ. બા જેવા પરમ પ્રિય આપ્તજનો (વહાલાં સાથીજનો) ગયાં તોય તેમણે તો કપરા વિરહમાંથી પણ આનંદજ લુંટયો અને કર્તવ્ય બજાવતા બજાવતા ચાલ્યા ગયા. આપણે અપૂર્ણ પ્રાણીઓ છીએ, ત્યારેજ સાથી જન પોતાનું કાર્ય પોતા પુરતું પાર પાડી, વિદાય લે, ત્યારે રૂદનથી ઉગ્યા આવતાં નથી, જેથી સદ્દગત આત્માને પણ આપણા આંસુ મોકલી આવરણ રૂપ બનીએ છીએ.

પાપ અને પુણ્ય એ તો અશુભ અને શુભ પરમાણુઓનો સમુહ છે. આખા વિશ્વ સાથે પાપ પુણ્ય જરૂર સંબંધીત છેજ પણ તેમાં દુઃખ અને સુખ આપવાની મુખ્ય તાકાત નથી. જો આપણે ધર્મરૂપી શુદ્ધ કર્તવ્ય ભાવે જીવતાં શીખીએ તો ખરેખર દુઃખ (બીજાઓની નજરે) જયાં લાગતું હોય ત્યાં પણ આનંદ લુંટી શકીએ છીએ. નરસીંહ મહેતા માથે જેમ જેમ દુઃખો આવ્યા, તેમ તેમ તેમને લાગ્યું કે, પ્રભુની દયા થઇ. નહીં તો મોહ જંજાળમાં ખરૂં કર્તવ્ય ચુકાઇ જાત. બાળકોને પણ "મા" રહ્યા હોય તો "મા" અને "પિતા" રહ્યા હોય તો "પિતા" આજ વિચારો આપ્યા કરે તો બાળકો પણ આનંદ લુંટી શકે. રંભા અને એવાં બીજા કુટુંબ દુઃખીજનોએ કર્તવ્યાનંદ મેળવવા વિના ઉપાય નથી."

અગ્નિનો ગોળો

ક્રીસ્ટમસ આયલેન્ડ પાસે ફરતી સ્ટીમરના ખલાસીએ એચ. બોંબના અખતરા વીશે પોતાની માનેપત્રમાં લખ્યું હતું કે,

"અમે એક મોટો અગ્નીનો ગોળો જોયો જે દર મીનીટે વધ્યા કરતો હતો. પાણી પણ અમે આકાશના વાદળો તરફ ઉછળતું જોયું જેનો દેખાવ "મસરૂમ" જેવો હતો અને ત્રણ મીનીટ પછી ફુટવાનો અવાજ થયો અને બધુ શાંત થઇ ગયું. અમે બધા વિચારતાં હતાં કે, આ જો બોંબ હોય તો ફરી યુદ્ધ નથી જોયતું. અમે એ આયલેન્ડ તરફ ગયા. હું તે માટે વધુ નથી કહી શકતો પણ ત્યાં બધેજ અગ્નીની જવાળાઓ પ્રદીપ થઇ રહી હતી અને જ્યાં ત્યાં પક્ષીના મૃત શરીરો પડયા હતાં.

જોડણી કોશ મોટો

ગુજરાતી ટુ ગુજરાતી ડીકશનરી.

કીમત પા. ૧-૨-૬.

'Indian Opinion'

P. Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

(મુંબઇ—હીંદ)

સ્થાપના ૧૯૧૯

સ્થાનીક પ્રતિનિધિ

જાલભાઈ રૂસ્તમજી સન્સ

—ના—

રૂસ્તમજી જાલભાઇ રૂસ્તમજી

૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

હીંદની મોટામાં મોટી ઇંસ્યુરન્સ કમ્પની તમારી સેવામાં

પી. ઓ. બોકસ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવન્થ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સઃ
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાકટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

MOSENTHALS TRAVEL AGENCY

91 MARKET STREET, JOHANNESBURG.
(Telephone : 23-1111)

Have pleasure in advising that they have appointed as their special representative for their Indian clientele :

MR. DHIRUBHAI P. NAIK,
26, Barklay Arcade, 38, Market Street,
JOHANNESBURG. (Telephone : 33-9033)

Who will be pleased to look after any passports, revenue clearances, visas, immigration matters, health certificates, currencies, customs and any other travel matters.

Weekly Service from Johannesburg, By ALITALIA AIRLINE To NAIROBI with Convinient connections to India & Pakistan

નવીન પુસ્તકો દેશથી આવી ગયા છે

પ્રાચીન વ્રત કથાઓ	૬	૬
અધીક માસની કથા આરતી સાથે	૨	૯
સોળ સોમવારની કથા	૨	૯
સત્ય નારાયણની કથા	૨	૯
આરતી સંગ્રહ	૧	૩
હનુમાન ચાલીસા	૧	૩
કાન ગોપીની વડચડ તથા લીલા ઘણુ	૧	૩
શિવ સહસ્ત્ર નામાવલી	૧	૩
જમાનાની ઝલક. શાયદા	૫	૩
શાહજાદી કાશમીરા. શાયદા	૫	૩
પ્રેમનુ પરિણામ (મહેતા)	૭	૬
નવીન વાંચવા લાયક ડીટેકટીક વાર્તા	૧	૬
આનંદ મેગેઝીન	૨	૩
વિશ્વ વિજ્ઞાન	૧	૬

પોસ્ટેજ માફ. તરત મંગાવો :

BHARAT

MUSIC SALOON & BOOK-SELLERS

Corner Grey St., & Lorne Street

286 Grey Street, Phone 26070.

Durban.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

માતૃભાષા

[સમર્થોના સમારંભમાં શ્રી યુ. આર. મિશ્રે આપેલું વ્યાખ્યાન.]

એક પ્રહસન

સેક્રેટરી: મી. યુ. આર. મિશ્ર.

(મી. મિશ્ર ઉભા થયા. ચશ્મા આંખ ઉપર બરાબર ગોઠવી ભાષણ વાંચવાની શરૂઆત કરી.)

મી. મિશ્ર: માતૃભુમિના પરમ ભક્ત મે. પ્રમુખ મહાશય સાહેબ તથા પ્રિય માતૃભૂમિનાં સંતાનો.

આપણો ઉદ્દેશ જગત–ઉદ્ધારનો છે. તેમાં ક્રમ છે. જગતનું શ્રેય પિતૃદેશ અથવા માતૃભુમિના શ્રેયદ્વારા જ શક્ય છે. અને માતૃભૂમિની સેવા માતૃભાષાની સેવા વિના સંભવતી નથી. એટલે માતૃભાષાની સેવા વિષયે હું બે બોલ કહીશ.

પ્રથમ તો આપણે માતૃભાષાની શુદ્ધિ જાળવવી જોઇએ. જેમ લોહીમાં તેમ ભાષામાં પણ સંકરતાનો લેશ પણ સંસર્ગ આવવા દેવો ન જોઇએ. પ્રાથમિક, પ્રારંભિક શાળામાં, મધ્ય, દ્વિતીય પંક્તિની શાળામાં, તેમ જ મહા ઉચ્ચશાળામાં અભ્યાસ કર્યા પછી મુંબઇના વિશ્વ વિદ્યાલયના અનેક અધ્યાપન મંદિરોમાં મેં અભ્યાસ કર્યો છે. છતાં તમે જોશો કે હું શુદ્ધ ગુર્જરી ગીરામાં બોલી શકું છું. તેમાં 'પ્રાઇમરી', 'સેકન્ડરી' 'હાઇસ્કૂલ' 'યુનીવરસીટી', 'કોલેજ', કે એવો એક પણ વિદેશીય શબ્દ આવતો નથી આ નમૂનો છે. માણુસ ઇન્સાન ધારે તે કરી શકે છે.

(પાનું ફેરવ્યું)

હું વિદેશ પણ ગયો હતો, (વક્તાને છીંક આવતાં હાથમાના કાગળો પડી ગયા. પગ પાસે જરા શોધ ખોળ ચાલી. બાજુમાંથી કોઇએ કાગળો ઉપાડી વક્તાને પાછા આપ્યા. વક્તાએ ચશ્મા સરખા કરી માથું કાગળોની ખુબ નજીક લઇ જઇ વાંચવાનું ફરી શરૂ કર્યું.)

હા! હું વિદેશ પણ ગયો હતો. મેં જોયું કે આંગ્લભુમિમાં[૧], આંગલલોકો[૨], પોતાની આંગ્લીભાષા[૩], શુદ્ધ બોલે છે.

[વક્તાને ફરી બહુ જોરથી છીંક આવતાં ફરી કાગળો પડી ગયા. શોધ ખોળ ચાલી. ત્રીજી છીંક માટે નાકમાં સળવળાટ શરૂ થવા લાગ્યો માથું ખુબ ઉચું થઇ પાછળ નમ્યું. છીંક આવી, ચશ્મા પડી ગયા. કાગળો મળ્યા, ચશ્મા પણ મળ્યા, પણ કાચ તુટી ગયેલા અને નીકળી ગયેલા. બાજુમાંથી કોઈએ પોતાનાં ચશ્મા આપ્યાં, પણ તે બેઠાં નહિ. ત્યાં પ્રમુખે ઉતાવળ માટે ચપટી વગાડી]

મી. મીશ્ર: જી. હા, હમણાં જ પૂરૂં કરીશ.

(ચશ્મા વિના વાંચી જોવા પ્રયત્ન કર્યો. ન વંચાયું, નિરાશ થઇ નિસાસો નાખી, ખોંખારો ખાઇ, લખેલું વાંચવાને બદલે મૌલીક વ્યાખ્યાન શરૂ કર્યું.)

મી. મિશ્ર:—હા. જી. ત્યાં ઈંગ્લંડમાં આપણી ગુજરાતીનો ભેળ નથી. ઈંલિગ્શમેન[૧] પ્યોર[૨] ઈંગ્લીશ જ બોલે છે. ફ્રેન્ચ લોકો ફ્રેન્ચ બોલે છે. જાપાનીઓ જાપાનીઝ બોલે છે. ફ્રેન્ચ લોકોએ તો પોતાની ફ્રેન્ચ લેંગ્વેજ[૩]ને આખા યુરોપીયન કોન્ટીનન્ટની[૪] કોમન[૫] પોલીટીકલ[૬] લેંગ્વેજ[૩] બનાવવા જેટલી આગળ વધારી છે. આપણે પણ એમ જ કરવું જોઇએ. ખરૂં જોતાં તો આખી મેનકાઇંડ[૭] એ એક જ જાતિ છે. મેનકાઇન્ડ[૭]ને એક કોમન[૫] યુનીવર્સલ[૮] લેંગ્વેજ[૩]ની જરૂર છે. એ માટે આપણી મધરટંગ[૯]જ સહુથી વધારે યોગ્ય છે. બીજી કોઇ લેંગ્વેજ[૩]નુ સેળભેળ એમાં ન ચાલે. બસ પ્યોર[૨] મધરટંગ[૯]જ. આઇ મીન[૧૦] આપણામાં આપણા કન્ટ્રી[૧૧] માટે જરા યે માન હોય, સેલ્ફરિસ્પેક્ટ[૧૨] જેવી કોઇ વસ્તુ આપણામાં હોય તો આપણા બોલવામાં ફોરેન[૧૩] લેંગ્વેજ[૩]ના આખા હોલ[૧૪] ફ્રેઇઝીસ[૧૫]નાં ફ્રેઇઝીસ[૧૫] ઘુસી જાય છે એ આપણે એલાઉ[૧૬]ન કરવું જોઇએ. ફ્રી એક્સપ્રેશન[૧૭] માટે મધરટંગ[૯] જેવું સ્યુટેબલ[૧૮] મીડીઅમ[૧૯] બીજું એકે ય ન હોઇ શકે. તો પછી આઇ સે[૨૦] હું પુછું છું કે આપણી ડેઇલી ટોક કે કન્વરસેશનમાં[૨૧], લેક્ચર્સ[૨૨] કે આર્ટિકલ્સમાં[૨૩] કોઇ પણ ફોરેઇન[૧૩] વર્ડનો[૨૪] યુસ[૨૫] આપણે શા માટે કરવો જોઇએ! વ્હાઇ[૨૬] આઇ સે[૨૭] વ્હાઇ[૨૬]? આપણાં ઓરલ[૨૮] કે રિટન[૨૯] કોઇ પણ એક્સપ્રેશન માં[૩૦] અજાણતા યે એક પણ ફોરેઇન[૩૧] વર્ડ[૨૩] પીપઇન[૩૩] થઇ જવા પામે તે કેમ ચાલે?

વધુ શું કહું? મ્હારી પલ્સના[૩૪] બીટે બીટમાં[૩૫] મ્હારા હાર્ટના, આઇ મીન[૩૬] હ્રદયના એકે એક ધબકારામાં, બસ એક જ ભાવ, એક જ અવાજ ચાલુ ધબકી રહ્યો છેઃ—મધરટંગ[૩૭], મધરટંગ[૩૭], મધરટંગ[૩૭],

૧. ઈંગ્લાંડમાં, ૨. અંગ્રેજો, ૩. અંગ્રેજી.

૧ અંગ્રેજ, ૨ શુદ્ધ, ૩ ભાષા, ૪ યુરપખંડની, ૫ સામાન્ય, ૬ રાજકીય, ૫–૬ આંતરરાષ્ટ્રીય, ૭ માનવ જાતિ, ૮ વિશ્વવ્યાપી, આખા જગત માટેની એક, ૯ માતૃભાષા. ૧૦ હું કહેવા માગું છું કે, ૧૧ સ્વદેશ, ૧૨ સ્વમાન, ૧૩ વિદેશીય, ૧૪ આખાં, ૧૫ શબ્દ સમુહો, વાક્યોના આખાને આખા ટુકડાઓ. ૧૬ ચાલવા દેવું. ૧૭ છુટે મને સરળતાથી આંતર વિચાર બહાર પ્રકટ કરવા માટે, ૧૮ અનુકૂળ. યોગ્ય, ૧૯ માધ્યમ, ૨૦ હું કહું છું કે, ૨૧ નિત્ય ચાલુ કે ખાસ વાતચીત માં, ૨૨ ભાષણો, ૨૩ લેખો, લખાણો, ૨૪ શબ્દ. ૨૬ શા માટે? ૨૭ હું કહું છું, હું પુછું છું કે શા માટે? ૨૮ મૌખિક. ૨૯ લેખિત. ૩૦ વાણી પ્રયોગમાં. ૩૧ વિદેશીય ભાષાનો. ૩૨ શબ્દ ૩૩ આપણા ધ્યાન વિના છૂપી રીતે પેસી જવા પામે. ૩૪ નાડી. ૩૫ ધડકામાં, દરેક ધડકામાં. ૩૬ એટલે કે, હું એમ કહેવા માગું છું કે. ૩૭ માતૃભાષા.

લેખક: સ્વ. વજેશંકર કાનજી.

('ભાવનાગર સમાચાર'માંથી)

પરદેશીઓ પાસેથી શું શીખવું?

શ્રીમતી નિર્મળા ર. રોલત જેઓ એમ. એમ. એ. છે અને લંડનના પ્રવાસે ગયા છે તેઓએ ભારતના એક જાણીતા ગુજરાતી પત્ર "પ્રતાપ"માં ઉપલા મથાળા નીચે એક લેખ લખ્યો છે. તેમાં તેઓ જણાવે છે કે, યુરોપીયનોની વિવેક અને સભ્યતાં આપણે આચરવા જેવી છે. અજાણ્યા નાના મોટા ગમે તે કોઇ પણ સરકારી ઓફીસોમાં કે ગમે ત્યાં કાંઇક તપાસ કરવા જાય તો તેઓને સભ્યતાંથી જવાબ આપી તમે બરાબર સમજ્યા છો એની ખાતરી કરી થેંક્યુ, સોરી, વિગેરે શબ્દો સાથે ઓફીસરો વાત કરે છે.

"અહિં બસોમાં ચઢતા ઉતરતાં કે પાસેની બેઠક પર બેસતાં એક બીજાને જરાપણ સ્પર્શ થયો તો "સોરી" કહી પોતાને સંભાળી લે. આ યાદ કરૂં છું ત્યારે હીંદમાં જાણી જોઇને ધક્કા મારી ચાલ્યા જતાં આપણા ભાઇઓ યાદ આવે છે.

આપણે પ્રાચીન સંસ્કારી પ્રજાના વારસદારો હોવાનો દાવો કરીએ છીએ. આપણી ભુમી શ્રેષ્ઠ ધર્મભૂમિ છે, એમ કહીને રાચીએ છીએ. પણ માનવ માનવ પ્રત્યે સાધારણ વ્યવહારધર્મની બારાખડી પણ વિસરી ગયા છીએ; એમ શું નથી લાગતું?

આપણે પરદેશીઓની નકલ કરવામાં શૂરા છીએ. સુરતમાં થોડા સમય પર મળેલી મહિલા પરિષદની બેઠકમાં શ્રી લક્ષ્મીબેનને બેનોને લોહીવાળ લીપસ્ટીક ન વાપરવા જણાવ્યાનું મેં વાંચ્યું હતું. મને તે ગમ્યું. અહીં લીપસ્ટીક કદાચ હવા સામે રક્ષણ રૂપ બનતી હશે પણ આપણી હવામાં તેની કશી જરૂર નથી. વાળ માટે પણ અહીં કહેવાય છે કે મોટા વાળ ધોવા સુકવવા અહિની હવામાં બહુ મુશ્કેલ બને છે તેથી બોબ્ડ હેયરની પ્રથા જન્મી છે. પ્રત્યેક દેશ પોતાના હવા માનને માફક આવે એવી ફેશનો કરે છે. અને આપણે તેના કરતા સાવ વિરૂદ્ધ હવા માનમાં વસવા છતાં તેનું આંધળુ અનુકરણ કરીએ છીએ.

એનો પોતાના સમયનો પુરો ઉપયોગ સારા કામોમાં કરે છે. નાનપણથી બાળકો કાંઇને કાંઈ કરી કમાણી કરવામાં અથવા સેવા ભાવથી આંધળા, લુલાને, ગુંથી આપવા તત્પર રહે છે. શાળાની બાળાઓ છુટીના સમયમાં મોજા વિગેરે ગુથી અનાથ આશ્રમમાં અથવા બીજી સંસ્થાઓમાં આપે છે તેમજ ડોસીમાઓ પણ. આ બધુ આપણે તેમની પાસેથી શિખવાની ઘતી જરૂર છે.

જીવન વિશે કાંઇક

ભોજનમાં જેમ બધા રસ જરૂરી છે, પૃથ્વી જેમ બધાં તત્વોની બનેલી છે, ધવલ રંગમાં જેમ બધા રંગો સમાઇ જાય છે, સાગરનાં, જળમાં જેમ અનેક તત્વો ભળેલા છે, તેમ જીવન બધા રસ–રંગનું મિશ્રણ છે, હાસ્ય અને રૂદનથી, આનંદ અને વિષાદથી, પ્રેમ અને વૈરાગ્યથી, યૌવન અને વૃદ્ધત્વથી, આરોગ્ય અને રોગથી, મિલન ને વિયોગથી. વિભક્ત પાડી શકાય નહીં. માત્ર દીવસની પસંદગી કરીને રાતનો ત્યાગ કેમ થઇ શકે!

* *

ઘણા પુરૂષો સ્રીઓમાં એવી વસ્તુઓની ખોજ કરે છે જે ખુદ તેમનામાં હોતીજ નથી.

—ફીલ્ડીંગ.

કહેવતો

બળબળતા રણમાં તો, જ્યાં સુધી કશીક સાબિતી ન મળે ત્યાં સુધી દરેક માનવી દુશ્મન જ લાગવાનો. આ વેરાન રણ દુઃખના દિવસોનું પ્રતીકજ છે ને?

—અરબસ્તાન.

—o—

હા જી; તમારી ટોપી ઉપર તમારો હાથ લઇ જવામાં જરા ય ઢીલ કરશો નહિ–પણ તમારા ખિસ્સા તરફ હાથ લંબાવતાં સો ગળણે પાણી પીને પછી જ!

—ડેનિશ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન જર્સી, વુલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ઘર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નાદિ પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

બોક્સ ૧૫૪૯.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

તાજું ઉમદા ફ્રૂટ

આંબા અબધ, લીલી અળદ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ શી ૧-૩ રતલ, લસણ શી. ૧-૩ રતલ. પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ શી. ૧૦-૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૬-૬ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધી કુવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કુંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઇ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઈ માલનો

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું

કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.

ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ટુંકી વાર્તા

પગ કરીને પાછો આવે

(નવલભાઇ શાહ 'નવાં માનવી'માંથી)

(ગતાંકથી ચાલુ)

પ્રકરણ ત્રીજું

મોડી રાત સુધી વાતો કરી બંને સૂતાં. સુંદરદાસને માટે આ પહેલોજ અનુભવ હતો. તેને માટે સ્ત્રી એટલે પુરૂષનું રમકડું. પણ સુશીલાએ સ્વતંત્ર વ્યક્તિત્વ સાથે સુંદરના જીવનમાં પ્રવેશ કર્યો હતો. એ વ્યક્તિત્વે જ સુંદરને જીવનની વાતોમાં ખેંચ્યો. જેમ જેમ પૂર્વ જીવન યાદ કરતો ગયો તેમ તેમ તે વધારેને વધારે ઉંડો ઉતરતો ગયો. છેલ્લાં દશ વરસમાં એને કદી આ રીતે વિચારવાની, પાછું વળીને જોવાની તક મળી નહતી. એની પહેલી પત્ની ગઇ તેથી થોડો આઘાત થયેલો પણ બારેક માસમાં તે ઘા રૂઝાઇ ગયો... તે પરણ્યો. પછી તો પત્નીનું મૃત્યુ કોઠે પડી ગયું. પણ સુશીલા સાથેની પ્રથમ રાત્રીએજ એને વિચારતો કરી મૂક્યો. પાછલું જીવન ચલચિત્રની જેમ ખડું થઇ ગયું. મારા જીવનમાં એવું તો શું છે કે, એક પછી એક બધીજ પત્નીઓએ વિદાય લીધી. અને તેની આંખો પણ ખુણામાંના એજ ગોખલામાં ટમમગ જલતી દીવી અને તે પાછળ ઝાંખીદેખાતી છબી ઉપર સ્થિર થઇ. અને કયારે મીંચાઇ ગઇ તેનો પણ તેને ખ્યાલ ન રહ્યો.

સુશીલાને માટે એ રાત્રી સુહાગ રાત મટી જીવન મંથનની રાત બની ગઇ. એક બાજુ આજીવન જેની સાથે પોતે જોડાઇ છે તે સુંદરદાસ હતા. તેમનો ને મોહક ચહેરો તેના દિલને આકર્ષી રહ્યો હતો અને બીજી બાજુએ એની જીવંત શ્રદ્ધા ગોખલામાં બેસી પ્રેરણા સીંચી રહી હતી. જીવન એટલે ભોગ નહીં. જીવન એટલે સત્ય...

અને સુંદરદાસની ગૌરવ પૂર્ણ રીતે કહેલી બધી વાતો, તેનાં સાહસોમાં તેને જુઠ, દગા, અને છળનાં જ દર્શન થયાં. એક બાજુથી તેનું પત્ની હૃદય પતિને ચરણે માથું મૂકીને હોમાઇ જવાને કહેતું. બીજી બાજુથી તેની શ્રદ્ધા તેને કહેતી...તારો પતિ આવો ન હોય...આ જુઠ, આ છળ...આ ધોખાબાજી...ના...ના...આ સુંદરદાસ માનવ નથી...તે જીવતો હોવા છતાં મરેલો જ છે...અને જાણે પતિના શબને જોઇ ન રહી હોય તેમ તે તાકી રહી.

ના...ના...આ જ મારા પતિ છે... એમને પણ ઇશ્વરે હૃદય આપેલું છે... અને ગોખલા ભણી મોં ફેરી બોલી. તારૂં જ આપેલું છે...પ્રભુ પતિ મારૂં સર્વસ્વ છે તે જુઠ ન હોઇ શકે...

અને ત્યાં જ ઝાંખા પ્રકાશમાં એક સ્ત્રીની મૂર્તી ખડી થઇ...

'મને ન ઓળખી?'

'કોણ?'

'હું જીવી'

'જીવી?'

'હા...તું ભૂત તો નહિ?'

'ના, તારી બેન...તને એક નાની સરખી વાત કહેવા આવી છું...તને ખબર છે હું ય એમને ચાહતી. પણ, એમનું આ અસત્ય જુઠ...એમના જીવનને સુખી થવા દેતું નહિ.

'એટલે?'

'શું, નથી સમજાતું?'

'અમારૂં લગ્ન જીવન સુખી હતું. પણ એમના જીવનનું જુઠ વધી ગયું. અને સુખ ખુટયું. ઇશ્વરે મને ઉપાડી લીધી. તે દિવસોમાં તે એટલા જુઠા ન હતા. નવો જ વેપાર હતો...પણ પછી જુઠ વધતું ચાલ્યું. અને પછી મંગી આવી...એ બિચારી ય માંડ બે વરસ જીવી અને છેવટે વીણાએ તો માંડ એક વરસ જ સંસાર ભોગવ્યો. સૌ સૌનું લહેણું લઇ ચાલતાં થયાં...

'લહેણું!'

'હા...મંગીને માટે દશ હજાર આપ્યા, લગ્નમાં દશ બાર હજાર ખરચ્યાં તે જુદા...પણ સામે પલ્લે પાપ વધ્યું ને તે ગઇ...એવું જ વીણાનું...સુશીલા ...તું આવી છે તો એમને સુખી કરજે.'

'એ માટે તો પરણી છું.'

'પણ, એ તારા હાથમાં છે...' એમનું જીવન...તને હમણાં જ કહ્યું નહિ...અસત્ય...જુઠ...છળ...કપટ... એ પાપથી મેળવેલો પૈસો એમના સુખને ખાઇ જાય છે. તે મને, મંગી ને ને વીણાને ખાઇ ગયો...તું બચી જજે...આટલું બોલતાં બોલતાં જીવી અદ્દશ્ય થઇ ગઇ. અને પાછળ માત્ર ખુણામાં ધીમો પ્રકાશનો દીવો જ રહ્યો...

'જીવી...જીવી'

'શું છે?' અર્ધ ઉંઘમાંથી જાગતાં સુંદરદાસે કહ્યું...ભૂત તો નથી...?

'ના...ના...કાંઇ નથી...'

'તો આ તું શું બોલતી હતી?'

તમે શાંતિથી સુઇ જાવ. અહીં શું નથી? વિશાળ ઘર છે, બંગલો ને વાડી છે...

સુંદરદાસે પથારીમાં પડખું નાખ્યું. એ મધુ નીચું કરી ને પડયો રહ્યો

'ના...ના...? નહિ જવા દઉ... એમના સુખને...મારા પતિના સુખને નહિ જવા દઉં...'

'સુશીલા...' 'સુશીલા...તું આ શું બકે છે? મારૂં સુખ? તું જ મારૂં સુખ છે! મારા જીવનમાં શું નથી?'

'તમે મને પૂછો છો!'

'હા...મારા પ્રાણથી પણ વધુ'

'અને ધનથી?'

'ધન તો મારા હાથનો મેલ છે'

'એટલે જ પૂછું છું...મેલથી જ હૈયું મેલું થયું છે. અને એ જ મેલ તમારા જીવનના સુખને છીનવી રહ્યો છે.'

'સુશીલા તું આ શું બોલે છે?'

'સત્ય...તમે વિચારો તમારા જીવનમાં જીવી, મંગી, વીણા એ બધાંએ વિદાય લીધી...કોઇ દિવસ વિચાર્યું છે કેમ?'

'સુંદરદાસે ઉંડો શ્વાસ લીધો...'

'તમે મારા પ્રાણનાથ છો. તમે મને જીવતી રાખવા ઇચ્છતા હો...'

'તો...બોલ બોલ...'

'શું બોલું કહી તે ઉભી થઇ. ગોખલામાં મૂકેલી મૂર્તીની પાસે જઇ ઉભી રહી. સુંદરદાસ ય પણ પાછળ પાછળ ઉઠયો...'

'બોલ...શું?'

'તમારૂં પાપ...તમારા જીવનના સુખને ખાઇ જાય છે...'

'મારૂં પાપ...'

'હા... તમે જ વિચારો તમારા જીવનમાં આ પૈસો, બંગલા ને વાડી શી રીતે વધાર્યાં...

'પણ સુશીલા વેપારમાં તો એમ જ ચાલે. સત્ય બોલીએ તો સાંજે દેવાળું કાઢવું પડે...'

'તો મારે કશું નથી કહેવું...જેમ જીવી, મંગી અને વીણાએ તમારા જીવનમાંથી વિદાય લીધી તેમ હું પણ... બોલતાં બોલતાં સુશીલાથી ડુસકું ભરાઇ ગયું ને તે પતિને ચરણે પડી. આંસુના બીંદુઓ સુંદરદાસના પગને ભીંજવી રહ્યાં.

'સુશીલા...'

'હું તમારી પાસે ઇશ્વરની શાક્ષીએ એક ભિક્ષા માગું છું. મને જીવતી રાખવી હોય તો તમે સાચથી જીવો...'

'સાચ?'

'હા...'

'પણ આખી જીંદગી?'

'હજુ કયાં વહી ગઇ છે...'

'પણ આ પૈસા, આ વેપાર બધું જ ખોરવાઇ જશે...'

'ભલે ખોરવાઇ જતું. તમે શું ઇચ્છો છો. ધન કે સુખ...પૈસા કે પત્ની... જો મને જીવતી જોવી હોય તો...'

'પણ એ મારાથી નહિ થાય...જુઠ મારી રગે રગમાં'...મારા વેપારમાં...

એટલે જ કહું છું આ લગ્નની પહેલી રાત્રિએ તમારે પગે પડી માગું છું... મારે ધન નથી જોઇતું, મારે વાડી કે બંગલા નથી જોઇતાં મને મારો પતિ ...મારા પતિ દેવ...

'પણ, હું તો છું જ...'

'તમે નથી...'

'તું આ શું બોલે છે, ગાંડી તો નથી થઇ ને?'

'ના...હું સમજી વિચારીને બોલું છું. આ મારી સામે ઉભેલા છે તે મારા સાચા પતિ નથી.'

'તો હું સુંદરદાસ નથી.'

'ના...તમારામાંનો સુંદરદાસ તો મરેલો છે, જે જુઠથી જીવે છે...તેને જીવતો છતાં મરેલો...'

જીવતો છતાં મરેલો...બોલી સુંદરદાસ થંભી ગયો...જીવન જીવવાનો વિચાર જ કદી તેને આવ્યો ન હતો. એનું જીવન એટલે ધન, વૈભવ ને વિલાસ. આજે સુશીલા તેના વર્ષોથી બંધીયાર ઘરનાં કમાડ ઢંઢોળી રહી હતી. તે પ્રેમ અને ભકિતપૂર્ણ હૃદયે ખખડાવી રહી હતી. પણ કાળાશનાં એટલાં પડ જામી ગયાં હતાં કે તેમાં પ્રકાશનું કિરણ પણ અંધકારમાં ફેરવાઇ જતું હતું.

તે જડની જેમ ઉભો રહ્યો. સુશીલા તે બે પગ પકડી પોતાનાં હૃદયનાં આંસુથી પતિનાં ચરણ પલાળી રહી... પાંચ મીનીટ, દશ મીનીટ, પા કલાક પુરો થયો...

'સુશીલા...'

'તમે મને વચન આપો...'

'પણ મારાથી નહિ પળાય...'

'તેની તમે ચીંતા ન રાખો. આ ઘરમાં જલતો દીવો, આ ગોખલામાંની પ્રતીમામાં અદ્દભુત શકિત છે. તમે સંકલ્પ કરો...'

'પણ, આપણા વેપારનું શું, ઘરનું શું?'

'તમે તેની ય ચીંતા ન કરો. તમે એક વાર સત્યથી જીવો. ભલે દુકાને તાળાં વસાતાં...ઘર ચલાવવાની શકિત પ્રભુએ આપી છે. હું કપડાં શીવીશ, આયો પાળીશ, બધું જ કરીશ.' પણ મને બચાવી લો. આ જુઠની સંપત્તિ ભલે ચાલી જતી સાચી સંપત્તિ, સાચું ધન તો સત્યના પાલનમાં...મારા પતિ...મારા પતિદેવ... જેમને ચરણે મારૂં સંપૂર્ણ જીવન સમર્પણ કરવા આવી છું તે જુઠા ન હોય...મારા પતિ સાચા છે...એમની સંપત્તિ સાચની છે.

'ને સુંદરદાસે ગોખમાં જલતા દીવા પાસે હાથ જોડયા...સુશીલા આનંદથી ઉભરાતા આંસુથી પોતાના પતિને ભેટી પડી

મને મારા પતિદેવ મળ્યા...મારૂં જીવન મળી ગયું. જીવનની અપૂર્વ એકતાનો અનુભવ સુશીલાએ કર્યો.

—અધુરૂં.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સમાચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવું

—યુનીયનમાં ફ્લુથી પાંચ ગોરાના મરણ થયાનું જાહેર થયું છે.

—સાઉથ આફ્રિકાની રેલ્વેમાં ૬૦,૦૦૦ બીન-ગોરાઓ જેમાં વધુ આફ્રિકનો છે તેઓ ગોરાનું કામ હાલ કરી રહ્યા છે.

—કેથલીક બીશપોની કોન્ફરન્સ પ્રિટોરીયામાં આવતા મહીનાની શરૂઆતમાં મળશે તેમાં નેટીવ એમેન્ડમેન્ટ બીલ, અને આફ્રિકન મીશન શાળાઓ વિશે ચર્ચા કરવામાં આવશે. બીશપ હરલી એનું પ્રમુખસ્થાન લેશે.

—ડરબનથી ૨૦મી જુને ઇસ્ટ લંડન આવેલી બ્રીટીશ કારગોશીપ 'એટલાંટીક સીટી'ને ૫૦ ફીટ ઉંચા ઉછળતાં મોજાનો રાતે સામનો કરવો પડયો હતો એક મોજાથી છેક ઉપલા બ્રીજ હાઉસમાં ઉભેલા કેપ્ટન અને ચીફ ઓફીસરને કાચ તુટવાથી ઇજા થઇ હતી. સવારે ઇસ્ટ લંડનની હોસ્પીટલમાં ચીફ ઓફીસરની એક આંખ કાઢી નાંખવી પડી હતી.

—જોહાનીસબર્ગની જનરલ હોસ્પીટલના બીન-ગોરાના કેસ્યુઅલ્ટી વિભાગના પ્રવેશ દ્વારની બહાર ૧૯મી જુનના બપોરે સેંકડોની સંખ્યામાં બીન-યુરોપીયન નર્સો નર્સના ધંધામાં અપાર્ટહેડ દાખલ કરતું નર્સીંગ એકટ અમેન્ડમેન્ટ બીલ પ્રત્યે વિરોધ બતાવવા સીટી હોલ સુધી સરઘસ રૂપે જવા માટે ભેગી થઇ હતી. બે વાગ્યે ચાલવાનો આરંભ કરતાં પચાસ યાર્ડ દુર જતાંજ પોલીસના કેટલાક અધિકારીઓએ તેમને અટકાવ્યાં હતાં. તેઓએ આ માટે પોલીસનું પરમીશન કોઇપણ રીતે નહિં જ મળે એમ માની તેની માગણી કરી નહોતી. નર્સીંગ એસોસીએશનની વીટવોટર્સ રેન્ડની શાખાના પ્રમુખ મીસીસ ઇ. એ. બોલ્ટને સરઘસ વિખેરી નાંખી સૌને શાંતીથી ઘેરે જવાની સુચના કરી હતી.

—ડરબનના વ્હેલ મચ્છી પકડનારાઓ ૧૬મી જુને એકજ દિવસમાં ૩૨ વ્હેલ પકડી બંદર પર લાવેલા. આ વર્ષ દરમ્યાન આજ સુધીમાં ૫૫૨ વ્હેલ પકડી હતી.

—યુટનહેગ (કેપ)ની આગામિ મ્યુનીસીપલ ચુંટણીમાં મી. ઠીકી મુસા એક બીન-યુરોપીયન તરીકે પહેલી જ વાર ઉમેદવારી કરશે.

—પોર્ટ શેપ્સ્ટનની દક્ષિણે ૭ માઇલ પર ૧૫મી જુને એક, માઇલ અને અડધો માઇલના વિસ્તારમાં શારડીન નામની મચ્છીઓનું જંગી ટોળું જોવામાં આવ્યું હતું. જેને પકડવા હજારો પક્ષીઓ પાણી ઉપર ભમતાં હતાં.

—કુમસડોર્પમાં રહેતા, જોહાનીસબર્ગના એક મેજીસ્ટ્રેટ ફન્ડર મરવી (૫૦) એ ૧૬મી જુને પોતાની ૭૪ વર્ષની માતા અને એક દીકરીને પીસ્તોલથી ઠાર કરી બે બાળકોને ઘાયલ કરી પોતે પણ આપઘાત કર્યો હતો.

રોડેશીયાના ખબર

—આફ્રિકન તાંબાખાણના ૫૦૦૦ મજુરો હડતાળ પર ઉતર્યા છે. કારણ કે, તેઓએ આફ્રિકન મેનેજરની માંગણી કરી હતી કે જે નકારવામાં આવી હતી.

—રોડેશીયા અને ન્યાસાલેન્ડની યુનીવર્સીટી કોલેજની રાણી માતાના હસ્તે સોલ્સબરીમાં તા. ૫મી જુલાઇએ થનારી સ્થાપના પ્રસંગે હાજરી આપવા પુર્વ અને ખાસ કરીને કોમનવેલ્થના દેશોમાંની બસો જેટલી યુનીવર્સીટીઓને પ્રતિનિધિ મોકલવા માટે આમંત્રણો અપાયાં છે.

વિદેશની વિવિધતા

—બ્રીટીશ વડા પ્રધાન મી. હેરલ્ડ મેકમીલને માર્શલની કોલાઇ બુલ્ગાનીન ઉપર લખેલો એક અંગત પત્ર લંડનમાં ૧૬મી જુને પ્રગટ થયો છે જેમાં તેમને સ્વીકાર કર્યો હતો કે રશીયા સાથે વધુ ડહાપણ ભર્યો સંબંધ રાખવો જોઇએ. તેમજ તેમણે હથિયાર ઘટાડવાની જરૂરીયાત ઉપર ખાસ ભાર મુકયો હતો.

—બ્રીટને તેનો ત્રીજો હાયડ્રોજન બોંબ ૧૯મી જુને મધ્ય પાસીફીકના ટાપુઓ પર ફોડયો છે આમ નિર્ધારેલ માર્ગે ક્રમસર ચલાવાયું છે.

—યુનાઇટેડ સ્ટેટસના પ્રમુખ આઇઝન હાવરે આવતા ઇન્ટરનેશનલ જ્યોગ્રફી વર્ષ દરમીયાન છોડવા ધારેલા પૃથ્વી ચાંદ (સેટેલાઇટ) માટે વધારાના સવા કરોડ પાઉન્ડ માટે કોંગ્રેસની સંમતિ માગી છે.

—અર્જેન્ટીનાની કોર્ડોબા યુનીવર્સીટીમાં હમણાં જ ડોકટરની પદવી મેળવનાર ૧૮ વર્ષનો ઓરટીન સુઆરેઝ એ દેશમાં સૌથી નાની ઉમરનો ડોકટર ગણાયો છે. તેણે પ્રાથમિક શાળા ચાર વર્ષની શરૂ કરેલી અને બાર વર્ષની ઉમેરે હાયરકુલનું શિક્ષણ પુરૂં કરી એ યુનીવર્સીટીમાં બહારના મદદગાર વિદ્યાર્થી તરીકે કામ શરૂ કરેલું. બીજા વિદ્યાર્થીઓની પ્રવેશ ઉમરે એ ડોકટર બની ગયો એટલું મગજ કુશાગ્ર હતું. હવે તેને વધુ અભ્યાસ માટે બ્યુનોસ એઇરસની સ્કોલરશીપ મળી છે.

—કોલંબોથી ૧૯મી જુને ઇસ્ટ લંડન 'ડેલી ડીસ્પેચ'નો ખબરપત્રી લખે છે કે ભારતમાં આર્થીક કટોકટીના ભયને નિવારવા એક અબજ પાઉન્ડની લાંબા ગાળાની લોન મેળવવા બ્રીટન તરફ તેને નજર નાંખી છે. લંડનની નાણા બજારમાંથી બ્રીટનની શુભેચ્છાથી ઉભા કરવાની અનુમતિ મળે એમ તે ઇચ્છે છે. પણ લંડનથી ખબર મળે છે કે બ્રીટનની હાલની આર્થીક પરિસ્થિતિ જોતાં ભારતની એ આશા અજુગતી મણાય. છતાં ભારતની મુશીબતમાં સારો સહારો મળે એવો માર્ગ શોધી કઢાશે.

—એશીયા અને દુર પુર્વમાં ચાલતા ઇન્ફ્લ્યુએન્ઝાથી ૧૧૫ માણસ મરી ગયા અને લાખો આજારી હોવાનું ઇસ્ટર્ન સેન્ટરે ૧૬મી જુને જાહેર કર્યું છે છેલ્લાં ચાર અઠવાડીયામાં હીંદમાં ૧૦૦નું મરણ અને કલકત્તામાં ત્રણ લાખ માણસો એમાં સપડાયેલાં તે પૈકી ૩૩ મરી ગયાં છે. જાપાનના ડાકટરોએ એની સારવાર માટે સારે ખોરાક, રોજ કેટલીક વીટામીનની ગોળી અને રોજ બે વાર દવાના કોગળા તથા ખુબ આરામની જરૂર જણાવી છે.

—ઇટાલીમાં નવો પ્રેસનો કાયદો થયો છે તેનાથી પત્રમાં છપાયલા લેખો માટે તંત્રી જવાબદાર નહીં રહે પણ લેખક પોતે રહેશે. જો તંત્રી એ લેખની નોંધ લેશે અથવા એમ સાબીત કરાશે કે એમને એ લેખ વાંચ્યો હતો તો તેમને જુજ શિક્ષા થશે.

—ચીન સાથેનો વ્યાપાર પણ રૂશ સાથેના વ્યાપારને ધોરણે બ્રીટન કરશે રશીયા સાથેના વ્યાપાર વિષયક જે અંકુશ છે તે ચીન વિષે પણ ચાલુ રખાશે.

—હીંદી મહાસાગરમાં બ્રીટીશ કોમનવેલ્થના મુખ્ય મનવારી કેન્દ્ર તરીકે દારેસલામને ટુંકમાંજ બનાવવામાં આવશે, પુ. પશ્ચિમની લડાઇ ફાટી નીકળે તો ત્યાં મનવારો અંગેનું સમારકામ, તેલ વી. નું સપ્લાઇ ખાતું દ્વારેસલામ રહેશે.

—જોરડને હવે બ્રીટન તરફથી નાણાકીય મદદ ચાલુ રહે તેવી માગણી કરી છે. માર્ચ માસમાં બંને દેશો વચ્ચેના કરારના અંત સાથે આ નાણાકીય મદદ બંધ થઇ છે.

—યુ. એસ. એ.માં ભરાયલી મોરલ રીઆમેન્ટની પરિષદમાં ૪૨ દેશના ૧૦૦૦ પ્રતિનિધિઓએ હાજરી આપી હતી. એમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના ગોરાઓ ઉપરાંત મી. અને મીસીસ મોયરાની જેઓ ઇનાન્ડામાં આવેલા ઓહ્લાંગે ઇન્સ્ટીટયુટમાં આફ્રીકન શિક્ષકો હતા તેઓ પણ હતાં. તેઓએ એક ફીલ્મ જે આફ્રિકન કલર ફીલ્મ છે "ફ્રીડમ" તેમાં મુખ્ય પાત્ર તરીકે કામ કર્યું હતું આ ફીલ્મ બરલીનમાં ફીલ્મ ફેસ્ટીવલ વખતે બતાવવામાં આવી હતી.

—પહેલી જ વાર લંડનની રાણીએ એક નિગ્રો કળા કારને પોતાનું પુતળુ બનાવવા બેઠક આપી છે. આ પુતળુ તઇયાર થશે ત્યારે નાઇજીરીયાની લોકસભામાં તેમની ગયા વરસની મુલાકાતની યાદમાં મુકવામાં આવશે.

ભારતના સમાચાર

—ભારતની મહીલા કુસ્તીબાજ શ્રીમતી હમીદબાનુ જેઓ ૩૩ વરસના છે અને અલીગઢના વત્ની છે તેઓએ તાજેતરમાં દીલ્હીમાં રશીયન મહીલા કુસ્તીબાજ વીરા કીસ્ટીલીનને હરાવ્યા હતાં. હમીદાબાનુએ આજ સુધી ૪૦૦ હરીફાઇમાં ભાગ લીધો છે. અમૃતસરના પ્રખ્યાત પહેલવાન અરજુનસીંગને એમને હરાવ્યા છે. એમના પીતા પણ જાણીતા પહેલવાન છે.

—બીજા વિશ્વયુદ્ધ દરમીયાન સંયુકત હીંદને ચલણના હેતુઓ માટે ધીરવામાં આવેલી અમેરીકન ચાંદીમાંથી ભારતે પોતાના ભાગનો ચાંદીનો હિસ્સો અમેરીકાને પાછો આપવાનો નિર્ણય જાહેર કર્યા પછી, હવે પાકીસ્તાને પણ પોતાને ફાળે આવેલો ચાંદીનો ૫૪૦૦૦ ઔંસનો હિસ્સો અમેરીકાને પાછો વાળવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

—અશોક સ્થંભની છાપ રહીત ભારત સરકારની ચલણી નોટો અને બેંક નોટોની મુદ્દત તા. ૨૮–૪–૫૭થી વધુ ૭ માસ માટે એટલે કે ૨૮–૧૦–૫૭ સુધી લંબાવવામાં આવી છે. એ મુદ્દત બાદ તે નોટો ફકત રીઝર્વ બેંકમાં, તેની એજન્સી બેંકમાં, અને સરકારી તીજોરીઓ અથવા પેટા તીજોરીઓમાં જ બદલી શકાશે.

—કોકો પાઉડર અને ચોકલેટ ઉદ્યોગને જકાતી સંરક્ષણ ૧૯૫૮ના અંત સુધી ચાલુ રાખવાની ભલામણોનો ભારત સરકારે સ્વીકાર કર્યો છે. આ ઉપરાંત આયાત જકાતના દરમાં સુચવેલા ફેરફારો પણ સરકારે સ્વીકાર્યા છે.

—મુંબઇ સરકારની સામૂહિક શ્રવણ યોજના હેઠળ ગામડાઓમાં મફત રેડીયો સેટ મુકવાની યોજનાને સરકારે હવે ફાળાની યોજનામાં ફેરવી નાંખી છે.

—જુનાગઢના ભુતપુર્વ નવાબના ખાસ માનીતા માણસ તરીકે ઓળખાતા એક કાસમ ઇસા સંધીની જુનાગઢ પોલીસે તાજેતરમાં ધરપકડ કરી છે. આ કામ અંગે પોલીસને એવી શંકા છે કે તે વગર પરમીટે પાકીસ્તાનમાંથી આવ્યો છે ને અહીંથી પણ પાકીસ્તાન સાથે સતત સંપર્ક રાખે છે.

—બાપુની "રંગી વાતો"નું પેન્ટીંગ જન્મથી તે અવસાન સુધીનું કીરપાલસીંગ જેઓ હીંદના પ્રખ્યાત કળાકાર છે તે ૬ માસમાં પુરૂં કરશે. એમને એમાં જન્મ, રંભાદાસી, હરીચંદ્રની ગાંધી પર અસર, પીતાની સેવા, ચોરી

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૮૯)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

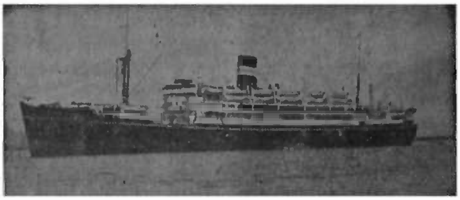

બ્રીટીશ ઇાન્ડઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કું. લીમીટેડ

સ્ટી. કરંજા જુન તા. ૩૦મીના આવશે અને જુલાઇ ૫મીના ઉપડશે.

પેસેન્જરોએ શીતળા માટે વુંકશીનેશન, કોલેરા અને યેલોફીવરનાં ઈનોક્યુલેશનો ફરજીયાત કરાવેલાં હોવાંજોઈએ. અને તે અંગેનું સર્ટીફીકેટ તેમની નજીકના ડીસ્ટ્રીક સર્જન પાસેથીમેળવેલું હોવું જોઇશે. આ ઇનોકયુલેશન અને સર્ટીફીકેટ સામાન્ય ડોકટરો તરફનાં સ્વીકારાતાં નથી.

ભાડું : ડરબનથી મુંબઇ

પહેલો વર્ગ સીંગલ ખોરાક સિવાય	પા.	૭૨—૦—૦
બીજો ,, ,, ,, ,,	,,	૬૦—૦—૦
ત્રીજો કલાસ–ડેક ,, ,, ,,	,,	૩૧—૧૦-૦
નોન-વેજીટેરીયન વીશી સ્પેશીયલ	પા.	૧૧—૧૦-૦
સાધારણ	પા.	૪—૧૮—૦

વેજીટેરીયન વીશી પા. ૧૦-૩-૦, સાધારણ ૪—૬-૦

પહેલા, બીજા અને ત્રીજા વર્ગની બુકીંગ અમારી સાથે પત્ર વ્યવહાર અગર ટેલીગ્રાફથી કરી શકાશે.

વિશેષ માહિતિ માટે મળો યા લખો :

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.
390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

નવલ કથાઓ

સાગર કથા	૮	૬
ઋણ મુકિત	૭	૬
નીલ પંખી (નાટક)	૫	૦
ગોદાન (બંગાલીનો અનુવાદ) ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૬	૦
ચોરાની વાતો	૬	૦
બહીષ્કાર	૬	૦
પ્રદીપ	૭	૬
સાગર સામ્રાટ	૬	૦
હીરેફની વાતો	૬	૦
પૌરાણિક નાટકો	૫	૦
યૌવન ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૨	૦
આશાનું બીજ ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૪	૦
દરીયા વાટ	૧૦	૦
વસુંધરા	૬	૦
છેલ્લો પ્રયોગ	૭	૬
સ્વાધ્યાય ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૩	૬
દુર્ગા	૮	૦
જયસીંહ સિદ્ધરાજ	૧૦	૦
માનવતાના મુલ	૭	૦
છેલ્લો અભિનય	૬	૦
કપાલ કુંડલા (બંકીમ ચંદ્ર)	૬	૬
અણખુટ ધારા	૭	૬

Obtainable from:

INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban. Natal.

Table Model Adding Machine

ટેબલ મોડલ એડીંગ મશીન

કીંમત પા. ૯–૧૫–૦.— PRICE £9–15–0.

જો તમો વેપારી, ફ્રુટશોપર, હોકર, હોલસેલર, બુક-કીપર કે દુકાન વેચવાની, લેવાની હોય, અગર સ્ટોક ગણવાનો હોય, નાનાં મોટાં હિસાબો ગણવાના હોય, નાનાં મોટા સરવાળા બાદ બાકી કરવાના હોય તો આ હિસાબો ગણવાનું મશીન આપને અતિ ઉપયોગી થઇ પડશે. ૧ પેનીથી લઇને પા. ૯૯૯૯૯૯-૧૯-૧૧ સુધીના હિસાબો આપ અતિ સહેલાઇથી અને ઝડપથી ગણી શકશો.

આજેજ ઓર્ડર મોકલો.

ઓર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા ચુકશો નહી.

લખો યા મળો :

THE ADDING MACHINE
P. O. Box 11,
CHARL CILLIERS
E. TVL.

જ્ઞાન મેળવવા લાયક પુસ્તકો

ગીતા ધ્વની ,, ,,	૧	૩
કેળવણી વિકાસ (કી. મશરૂવાળા)	૩	૦
સ્ત્રી પુ. મર્યાદા ,, ,,	૪	૬
સમુળી ક્રાંતી ,, ,,	૪	૦
કેળવણી વડે ક્રાંતી	૭	૬
સરદાર વલ્લભભાઇ ભાગ ૧	૧૩	૦
એક ધર્મ યુદ્ધ (અમદાવાદનો મજુરોની લડતનો ઇતિહાસ)	૧	૩

ગાંધી સાહિત્ય

પાયાની કેળવણી (ગાંધીજી)	૩	૦
અમારા બા (કસ્તુરબા ગાંધી)	૪	૦
ગાંધીજીનો સરકાર સાથે પત્રવ્યવહાર	૩	૦
બાપુની સેવામાં	૬	૦
કસ્તુરબા સ્મારક અંક—('ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન')	૧	૬
ગાંધી સ્મારક અંક	૨	૦
બાપુના—બાને પત્રો (કસ્તુરબા પર લખાયેલા પત્રો)	૨	૬
હાઇડ્રોઇડ	૧	૬
નળાખ્યાન	૭	૬

Obtainable from:

'Indian Opinion' P. Bag,
Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સમાચાર સંગ્રહ

(૨૮૭ પાનાનું અનુસંધાન)

નો એકરાર, લંડનમાં ગાંધી, દક્ષિણ આફ્રીકામાં ગાંધી, અહી કુલી તરીકે સહેવા પડેલા અપમાનો, અને અનેક ઇતીહાસીક બનાવો તેમને સાંકળ્યા છે. અંતમાં બીરલા હાઉસમાં દીવો બુઝાય છે તે પણ બતાવાશે. તેમની મદદમાં બીજા બે ત્રણ ચિત્રકારો પણ છે.

—હીંદનું લડાયક જહાજ "દીલ્હી" ૨૬મી જુનના મંબાસા શુભેચ્છાના મીશન પર મુલાકાતે આવ્યું હતું. એમાં કેપટન, કમાન્ડર, વિગેરે બધાજ હીંદીઓ છે. આ જહાજમાં ૬ તોપો અને ૮૦૦ ઓફીસરોને રાખવામાં આવે છે. આ જહાજે ઘણા શુભેચ્છાના કાર્યો ઇન્ડોનેશીયા, ફીલીપાઇન્સ અને મલાયા, વિગેરે દેશોમાં કર્યાં છે.

—સીંગાપોરમાં ૧૯૫૫માં દાણચોરીનું અફીણ ૨૦૭૩ કીલોગ્રામ પકડાયું હતું જે વિશ્વમાં સૌથી વધારે છે બીજા નંબરે ભારતનાં ૧૬૧૯ અને ત્રીજા નંબરે હોંગકોંગમાં ૭૦૧ કીલોગ્રામ પકડાયું હતું.

—સીંહનાં બચ્ચાનું એક જોડુ ઇથોપીયાના વડા પ્રધાન તરફથી હીંદના વડા પ્રધાનને ભેટ આપવામાં આવ્યું છે જે દીલ્હીના ઝુમાં મુકવામાં આવશે.

—એશીયન રેલવે ગેમ્સની પ્રથમ રમતમાં ૨૫ એશીયન દેશો ભાગ લેવાના છે. જે ન્યુ દીલ્હીના રેલવે ગ્રાઉન્ડમાં ડીસેમ્બરના પહેલા અઠવાડીયામાં શરૂ થશે. આમાં, બોરનીયુ, બમી, કેમ્બોડીયા, સીલોન, ચીન, હોંગકોંગ, ઇન્ડોનેશીયા, ઇરાન, ઇરાક, રીબેનીયન, મલાયા, નેપાલ, પાકીસ્તાન, ફીલીપાઇન્સ, થાયલેન્ડ, તર્કી, વીટાનેમ, અફગાનીસ્તાન, જાપાન, જોર્ડન અને લોસ હશે. ફુટબોલ અને હોકી રમાશે.

—જમ્મુ અને કાશમીરમાં બીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં ૧૫૦૦ નવી તાલીમી શાળાઓ બેઝીક એજ્યુકેશનને ધોરણે સમસ્ત પ્રાંતોમાં સ્થપાશે.

—પંચ વર્ષીય બીજી યોજનાના અંત સુધી બધાં પ્રાંતોમાં કોપરેટીવ બેંક હીંદમાં શરૂ થઇ જશે.

—ભારતીય નાણાં પ્રધાન શ્રી ટી. ટી. કૃષ્ણમાચારીએ દર્શાવ્યું છે કે કોમનવેલ્થનાં રાષ્ટ્રો માટે એક કોમનવેલ્થ બેંક રચવા અંગે વધા રાષ્ટ્રો વિચારણા કરી રહેલ છે.

—દેશના કોઇ પણ ભાગની અનાજની તંગીને પહોંચી વળવા માટે આગામી સપ્ટેમ્બર માસ સુધીમાં ૧૦ લાખ ટન અનાજનો અનામત જથ્થો ઉભો કરવાની પોતે આશા રાખે છે એમ ભારત સરકારના ખોરાક પ્રધાન શ્રી અજીતપ્રસાદ જૈને ઉત્તર પ્રદેશનાં ખોરાક ખાતાના ઉચ્ચ અધીકારીઓ સમક્ષ બોલતાં લખનૌ ખાતે જણાવ્યું હતું.

—હીંદના બધા મુખ્ય શહેરોમાં ઇન્ફલુએન્ઝાનો ઉપદ્રવ બહુ મોટા પ્રમાણમાં છે. કલકત્તામાં ૪ લાખ માણસને ને દીલ્હીમાં ને મદ્રાસમાં અનુક્રમે ૪૭૦૦૦ ને ૫૨૦૦૦ માણસ એનાથી પીડાય છે. મદ્રાસમાં બધા સીનેમા ઘરો બંધ થયા છે. મુંબઇમાં ૫૧૦૦૦ માણસો એનાથી પીડાયા છે.

—જવાહરે બધા સરકારી ખાતાઓમાં કરકસરની ઝુંબેશ ઉઠાવી છે, અને પ્રધાનોએ તથા પ્રમુખ રાજેન્દ્રબાબુએ સ્વચ્છાએ ૧૦ ટકાનો કાપ પોતાના પગારોમાં મુકયો છે.

—કેરળની સામ્યવાદી સરકારે કોઇપણ કેદીને હાથકડી પહેરાવવાની પ્રથા નાબુદ કરી છે. તેમજ કેદીને બીડી પીવાની છુટ અપાઇ છે. કેરળની સરકારે પ્રાથમિક શિક્ષકોના પગારો વધાર્યા છે. અને નાના સરકારી નોકરોના પણ પગારો વધારાયાં છે.

—નાગપુરમાં બુદ્ધધર્મી ને હીંદુઓ વચ્ચે મારામારી થતાં ૫ નો મરણ અને ૫૦ માણસોને ઇજા થઇ હતી.

—આચાર્ય કૃપલાની વિદેશના પ્રવાસે જવાના છે. એઓ ૧૯મી જુને રવાના થઈ જર્મની, સ્વીટઝરલેંડ, ફ્રાન્સ, ઝેકોરલોવેકીયા વગેરેની મુલાકાતો લેશે.

—સીવાપંચના પ્રમુખ પંડીત હૃદયનાથ કુંઝરૂએ કહ્યું છે કે સરકારને મુંબઇના મહાદ્વિભાષી રાજ્ય અંગે ફરી વિચારણા કરવી પડશે. કારણ કે અત્યારની યોજના કોઇને સંતોષજનક નથી.

—અમૃતસરના જાણીતા પંજાબી કવી ભાઇ વીર સીંગનું ૮૫ વર્ષની ઉમ્મરે અવસાન થયું છે ૧૯૫૫માં તેઓને શ્રેષ્ઠ પુસ્તક માટે ૫૦૦૦નું પ્રથમ ઇનામ મળ્યું હતું. એમના કેટલાક કાવ્યો રશીયન ભાષામાં અનુવાદ કરાયા છે.

—સૌરાષ્ટ્રમાં હાથશાળ સપ્તાહની ઉજવણી થઇ હતી. આ પ્રસંગે ઠેરઠેર હાથસાળ કાપડના પ્રદર્શનો વગેરે યોજાયા હતાં. સૌરાષ્ટ્ર રાજ્યના હાથશાળ મંડળના ઉપપ્રમુખ શ્રી હરીભાઇ રાણાભાઇએ આ પ્રસંગે બોલતા જણાવ્યું હતું કે મુંબઇ રાજ્યના દરેક ડીવીઝનમાં હાથશાળ ઉદ્યોગના વિકાસ માટે પેટા સમીતીઓ રચવાનું વિચારાયું છે. તેમણે કહ્યું કે સૌરાષ્ટ્રમાં ૭૫૦૦ વણકરો જુદી જુદી સહકારી મંડળીઓમાં જોડાયા છે યા સરકારની વિવિધ યોજનાઓનો લાભ લઇ રહ્યા છે. સૌરાષ્ટ્રમાં વણાયેલ હાથશાળ કાપડના પડદાને મુંબઇ રાજ્યના તઇયાર થયેલા હાથશાળ કાપડમાં શ્રેષ્ઠ કાપડ તરીકે ઇનામ મળ્યું હતું.

સામાજીક ખબરો

શ્રી ક્ષત્રિય ગુજરાતી મંડળ

પોર્ટ એલીઝાબેથના ઉપરોકત મંડળની ૩૮મી વાર્ષીક સભા શ્રી સરસ્વતી હોલમાં તા. ૧૬–૬–૧૯૫૭ના બપોરે મળી હતી. ઇશ્વર સ્તુતિ બાદ મંત્રી શ્રી નગીનદાસ ભાણાભાઇ એ વાર્ષીક રીપોર્ટ વાચી સંભળાવ્યો હતો ત્યારે પછી ખજાનચીએ શ્રી છોટુભાઇ ડાહ્યા એ તથા રમણલાલ દુર્લભજીએ તેમનો હિસાબ રજુ કર્યો હતો જે સર્વાનુમતે પસાર થયા બાદ પ્રમુખ શ્રી છીબલાલ જીવણજીએ પ્રવચન કર્યું હતું. બીજા વ્યકતાઓએ મંડળના કાર્યની તારીફ કરી હતી.

ત્યાર બાદ નવા કાર્યવાહકોની નીમણુક થઇ હતી. પ્રમુખ : શ્રી. તુલશીદાસ કે. ભગતજી, ઉપ-પ્રમુખ : શ્રી. નગીનભાઇ પી. આમલી, મંત્રી : નગીનદાસ ભાણાભાઇ, સહ-મંત્રી : નારણદાસ દુર્લભભાઇ, ખજાનચી : રમણલાલ દુર્લભભાઇ, સહ-ખજાનચી : જમજીવનદાસ રતનજી, ઓડીતર : છોટુભાઇ ડાહ્યા.

ટ્રસ્ટીઓ : શ્રી. છોટુભાઇ ડાહ્યા, નરોત્તમભાઇ ફકીરજી, પરભુભાઇ મકનજી, ભાણાભાઇ દાજી.

વેલ્ફેર ઓફીસલો : શ્રી. ત્રીકમલાલ મકનજી, ઠાકોરદાસ ફકીરજી, અંબેલાલ કે. ભગતજી.

કમીટી સભ્યો : ત્રીકમલાલ મકનજી, ઠાકોરભાઇ ફકીરજી, મોહનલાલ એસ. બલસારા, નારણભાઇ કસનજી, છોટુભાઇ ડાહ્યા, છીબલાલ જીવણજી, ઉત્તમલાલ રણછોડજી, ભીખુભાઇ રામજી, નરોત્તમભાઇ ફકીરજી, અમૃતલાલ દુર્લભજી પ્રાણજીવનદાસ ભગવાનજી, ઘેલાભાઇ રણછોડજી.

ભીખાભાઇ કલ્યાણજી ટ્રસ્ટના સભ્યો: શ્રી છોટુભાઇ ડાહ્યા, ત્રીકમલાલ મકનજી, નગીનભાઇ આમલી, ઠાકોરભાઇ ફકીર, અમૃતલાલ દુર્લભજી, ધીરજલાલ મોહનલાલ બલસારા.

સુકાદા કમીટીને આવતા અઠવાડીયા સુધી મુલતવી રાખવામાં આવી છે. આભાર બાદ સભા બરખારત થઇ હતી.

હજ યાત્રાએ

ઇસ્ટ લંડનના વયોવૃદ્ધ શહેરી મી. સોલોમન કાસુજી (કમીશનર ઓફ ઓથ્સ) તા. ૨૪મી જુને એરથી હજની યાત્રાર્થે મકકા ગયા. તેમને વિદાયમાન આપવા આગલા દિવસે સ્થાનીક ઇન્ડિયન એસોસીએશન અને મરચન્ટ ફુટબોલ કલબના સંયુકત ઉપક્રમે હીંદી જનોનો એક મેળાવડો મળ્યો હતો જેમાં મેયર અને મેયરસે પણ હાજરી આપી હતી. મી. કાસુજીએ એસોસીએશનના પ્રમુખપદે કોમની અર્ધી સદી ઉપર કરેલી સેવાની કદર રૂપે પુષ્પ હારથી નવાજી શુભ સફર ઇચ્છવામાં આવી હતી.

આભાર

ભાઇશ્રી ગીરધરલાલ જીવનદાસના અકાળ અવસાન માટે સ્થાનીક, સાઉથ આફ્રીકા અને અન્ય સ્થળોએથી જે જે ભાઇઓએ રૂબરૂ પત્ર, તાર યા ટેલીફોન દ્વારા દીલસોજીના સંદેશા મોકલાવેલ છે તેમનો જે. ગોરધન એન્ડ કંપની આ પત્રદ્વારા આભાર માને છે.

સા. આ. મોચી મહાસભા

ઉપરોકત સંસ્થાનું ૬ ઠું અધિવેશન જોહાનીસબર્ગમાં, ગાંધી હોલમાં, તા. ૬–૭–૮ જુલાઇ ૧૯૫૭ના દિવસોમાં મળશે.

રામલાલ લ. હરિભાઇ, છોટુભાઇ ડાહ્યાભાઇ—મંત્રીઓ.

તાર, પત્રનું સરનામું : ૧૦૧ સેન્ટ જયોર્જસ રોડ, ઇસ્ટ લંડન. જો'બર્ગનું સરનામું : ૪૫ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જો'બર્ગ.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો :

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩–૧૬૫૪.

જે ગાંધીજીની જીવન કથા અમે આપીએ છીએ તેનું નાનું પુસ્તક ઇંગ્લીશમાં અમારી પાસે વેંચવા માટે આવી ગયું છે. ચિત્રો સાથેના આ પુસ્તકની કીંમત :

કાચું પુઠું ૨–૬
પાકું પુઠું ૩–૦
પોરટેજ સાથે.

'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone: 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

* * * *

આખો દિવસ વેજીટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

* * * *

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

* * * *

બોર્ડીંગ અને લોજીંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડરોને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામ આવશે. હાલમાં તો માત્ર પુરૂષ વર્ગનેજ લેવામા આવશે. ઓરડાઓમાં નવું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અગર તો દેશમાંથી આવતા ઉતારૂઓ માટે કુટુમ્બને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

અમે દેશી સેવરધની સોપારી સેકેલી, અને કાચી તેમજ ધાણાની દાળ, ખારેક, પિસ્તા, અને ચારોલી, વિગેરે રાખીએ છીએ.

* * * *

ઘરનું આથેલું અથાણું અને સારી જાતના પાપડ હંમેશાં તઈયાર હોય છે.

* * * *

ઓર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

પ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.

મુદ્રક અને પ્રકાશક શ્રીમતી સુશીલા ગાંધી, ઈન્ટરનેશનલ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ, ફીનીક્સ, પ્રાઈવેટ બેગ, ડરબન, નાટાલ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor